

Privatizācijas aģentūras 1998.gada pārskats

I DALĀ

Mērķi

Veikt valsts īpašuma privatizāciju, tādējādi nostiprinot dažādu
īpašuma formu līdzāspastāvēšanu Latvijā

• • •

Radīt vienādas iespējas atklātā sacensībā iegādāties privatizējamo
objektu, nodrošinot privatizācijas procesa atklātumu

• • •

Atrast privatizējamiem uzņēmumiem stratēgiskos partnerus, kas
nodrošina uzņēmuma tālāku attīstību

• • •

Veicināt ārvalstu investīciju piesaisti Latvijas tautsaimniecībai

• • •

Saturs

I DAĻA	
SVARĪGĀKIE NOTIKUMI 1998.GADĀ	6
PA PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJAS ZIŅOJUMS	8
PA VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJA ZIŅOJUMS	9
PA ATTĪSTĪBAS CEĻOS	11
PRIVATIZĀCIJAS IETEKME UZ LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBU	12
PRIVATIZĀCIJAS LOMA KAPITĀLA TIRGUS ATTĪSTĪBĀ LATVIJĀ:	
• ūs pārskats par kapitāla tirgus attīstību Latvijā līdz 1999.gadam un tās ietekme uz privatizāciju	14
• kapitāla tirgus attīstībā iesaistītās institūcijas	14
• akciju publiskais piedāvājums par privatizācijas sertifikātiem	15
• privatizēto uzņēmumu akciju kotācija RFB	15
• <i>Ventspils naftas</i> un <i>Latvijas balzama</i> akciju kotācijas ietekme uz tirgus kapitalizāciju	16
• nākotnes iespējas – beidzies nepārtrauktais publiskais piedāvājums, tuvojas privatizācijas sertifikātu izmantošanas beigu termiņš	17
• akciju izvietošana starptautiskajā tirgū	17
LIELIE PRIVATIZĀCIJAS PROJEKTI	
uvwxyzumu sagatavošana veiksmīgai privatizācijai pa tautsaimniecības nozarēm:	
• enerģētika (<i>Latvenergo</i>)	18
• kuñošana (<i>Latvijas kuģniecība</i>)	19
• telekomunikācijas (<i>Lattelekom</i>)	20
PA DARBĪBA SOCIĀLO PROBLĒMU RISINĀŠANĀ	22
ES darba konvencija	
34.noteikumi: labojumi un papildinājumi, kas paredz atlīdzinājumus ne tikai privatizētiem uzņēmumiem, bet arī privātuzņēmumiem	
Naudas piešķiršana ar atsevišķiem MK lēmumiem	
Uzņēmumi, kas saņēmuši atlīdzinājumu (piemēri)	
Kopsavilkums par izmaksām	23
ĀRVALSTU INVESTĪCIJU PIESAISTIŠANA	
ārvalstu investīcijas Latvijā	24
lielākie investīciju projekti	24
ārvalstu investīciju projekti attīstībā	25
PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA STARPTAUTISKAJĀ APRITĒ	
informācijas apmaiņa	26
ārvalstu tehniskā palīdzība 1998.gadā kā instruments investīciju piesaistei	27
pieredzes apmaiņa ar privatizāciju veicošām institūcijām citās valstīs	27
PA JAUNIE DARBĪBAS VIRZIENI	
<i>Birojs 2000</i>	28

PAZINOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU	32
REVIDENTA ATZINUMS	33
FINANSU PĀRSKATS:	
Pārskats par ieņēmumiem un izdevumiem 1998.gadā	34
Bilances 1998.gada 31.decembrī	35
Naudas plūsmas pārskats	36
Pašu kapitāla izmaiņas	36
Finansu pārskata pielikumi	37
II DALĀ	
PĀRSKATS PAR PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRAS DARBĪBU 1998.GADĀ:	
• Apstiprināti privatizācijas noteikumi	49
• Statistika	54
• Informācija par pabeigto privatizāciju	55
• Likvidējamo uzņēmumu pirkuma līgumi (virs Ls 1000)	64
• Denacionalizējamā uzņēmuma valsts mantas pirkuma līgumi	65
• Nekustamā īpašuma kopā ar zemi pirkuma līgumi	66
• Zemes pirkuma līgumi	66
• Valsts kapitāla dāju pirkuma līgumi	69
• Informācija par valsts uzņēmumu privatizāciju, pārveidojot statūtsabiedribās	71
• Akciju pirkuma līgumi	72
• Vadības akciju pirkuma līgumi	74
• Kapitalizācijas līgumi	78
• Pārjaunojuma līgumi	79
• Par Ls 1 pārdoto objektu saraksts	80
• Pirkuma līgumi (noslēgti pēc nomas ar izpirkumu)	81
• Valsts nekustamā īpašuma pirkuma līgumi	81
• Ķīlas līgumi	82
Pārskats par maksātnespējīgo valsts uzņēmumu un maksātnespējīgo valsts kontrolēto statūtsabiedribu darbinieku prasījumu apmierināšanu	83
Atskaite par sertifikātu uzkrāšanas kontu atvēršanu un izmantošanu līdz 1999.gada 1.janvārim	85
Valsts uzņēmumi un valsts statūtsabiedrības, kuru akcijas tika piedāvātas pārdošanai publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem kopš 1995.gada	86
Piesaistītās ārvalstu investīcijas	89
Privatizācijas aģentūras organizatoriskā shēma	91
Privatizācijas aģentūras padomes sastāvs	94
Privatizācijas aģentūras valdes sastāvs	95

Svarīgākie notikumi 1998.gadā

Janvāris • 20.janvārī tiek noslēgts a/s *Latvijas balzams* akciju paketes pirkuma līgums ar a/s *Rīgas vīni*.

Februāris • No 2.februāra līdz 27.februārim publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem tiek pārdotas 1 177 930 a/s *Latvijas balzams* akcijas. Akciju pārdošanas cena Ls 38,31 par akciju.

2.februārī PA valde nolej atcelt 1997.gada 10.jūnija PA un Latvijas – Ukrainas kopuzņēmuma *LATEK SIA* valsts a/s *Rīgas vagonu rūpnīca* akciju pirkuma līgumu ar 1998.gada 1.februāri un ar šo pašu datumu pārnemt turējumā a/s *Rīgas vagonu rūpnīca* akciju kontrolpaketi, t.i., 50,11% akciju.

20.februārī PA padome pieņem lēmumu "Par tautsaimniecībai nozīmigu valsts īpašuma objektu privatizācijas uzraudzības kārtību", nosakot, ka lielo uzņēmumu privatizācijas galvenie jautājumi (privatizācijas pamatprincipu un privatizācijas noteikumu apstiprināšana, maksāšanas līdzekļu maiņa u.c.) turpmāk jāsaskaņo ar PA padomi. *13.martā* minētais lēmums tiek precīzēts, nosakot valdes lēmumu projektu izskatīšanas procedūru.

Marts • 17.martā PA valde apstiprina "Kārtību, kādā notiek akciju sabiedrības *Rīgas vagonu rūpnīca* akcionāru akciju iegādes līgumu atcelšana".

No 23.marta līdz 9.aprilim publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem tiek pārdotas 4 997 647 a/s *Ventspils nafta* akcijas no piedāvātajiem pieciem milioniem akciju, vienas akcijas cena 20,79 lati.

Aprilis • 16.aprili tiek izsludināti Saeimā pieņemtie grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju", kas paredz Ministru kabinetam tiesības noteikt tautsaimniecībai svarīgu infrastruktūras objektu privatizācijas nosacijumus. Saeima arī palielina valsts speciālajam pensiju budžetam nododamo valsts kapitāla daļu privatizējamās statūtsabiedrībās līdz 10 procentiem.

28.aprīlī Ministru kabinets atzīst PA par uzvarētāju Finansu ministrijas rīkotajā konkursā par tiesībām organizēt Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) pilnvarnieku sanāksmi Rīgā, 2000.gada 19.–22.maijā.

Maijs • 21.maijā PA valde apstiprina privatizējamās valsts a/s *Latvijas gāze* privatizācijas noteikumus. Privatizācijas noteikumi dod iespēju līdz 1998.gada beigām samazināt valsts kapitāla daļu sabiedrībā zem 50%.

Jūnijs • 2.jūnijā Ministru kabinets pēc PA valsts pilnvarnieka L.Strujeviča priekšlikuma izdara grozījumus PA statūtos, palielinot PA valdes locekļu skaitu līdz septiņiem un nosakot, ka valdes locekļus konkursa kārtībā ieceļ valsts pilnvarnieks.

16.jūnijā PA valde nolej pārdot Rīgas ostas valsts stividoru kompānijas *Rīnūži* akciju paketi SIA *Naval Invest* par summu 5 234 150 latu.

No 29.jūnija līdz 31.jūlijam publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem tiek piedāvātas a/s *Ventspils nafta*, Rīgas ostas valsts stividoru kompānijas *Rīnūži* un valsts lopkopības izmēģinājumu stacijas *Jaunpils* akcijas. Šajā publiskajā piedāvājumā tika pārdotas 5264930 a/s *Ventspils nafta* akcijas ar vienas akcijas cenu 13,41 lati, 920927 Rīgas ostas valsts stividoru kompānijas *Rīnūži* akcijas ar vienas akcijas cenu 12,52 lati, 227292 valsts lopkopības izmēģinājumu stacijas *Jaunpils* akcijas ar vienas akcijas cenu 0,66 lati.

Jūlijs • 17.jūlijā PA Padome dod piekrišanu dibināt PA meitas sabiedrību SIA *Birojs 2000*, kuras galvenais darbības veids būs organizatorisko pasākumu veikšana ERAB pilnvarnieku sanāksmes norises nodrošināšanai Rīgā, 2000.gada 19.–22.maijā.

18.jūlijā valsts uzņēmuma sanatorijas *Kemerī* izsole. Par izsoles uzvarētāju tiek atzīta Itālijas firma *OMINASIS ITALIA S.R.L.*

Augsts • No 3.augusta līdz 25.septembrim publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem tiek pārdotas 5 399 862 a/s *Latvijas gāze* akcijas, vienas akcijas cena 31,84 lati.

5.augustā Ministru kabinets pieņem galigo lēmumu valsts a/s *Latvenergo* un valsts a/s *Latvijas kuģniecība* parādsaistību jautājumā. Tas ļauj uzsākt valsts a/s *Latvijas kuģniecība* privatizācijas noteikumu sagatavošanu.

7.augustā PA valde nosaka a/s *Latvijas Krājbanka* pārdodamo speciālo akciju kvotu – 720000 a/s *Latvijas gāze* akcijas ar vienas akcijas minimālo pārdošanas cenu 2,50 lati.

25.augustā PA valde nolemj pārdot valsts a/s *Pasaules tirdzniecības centrs "Rīga"* akciju paketi *OU NEOTRUST*.

Septembris • 1.septembrī PA valde nolemj pārdot a/s *Narūta* akciju kontrolpaketi a/s *Staburadze*.

Oktobris • 6.oktobrī PA valde nolēma pārdot valsts a/s *Radiotehnika–RRR* akciju kontrolpaketi firmai *BALTLAIN INTERN*.

14.oktobrī Ministru kabinets uzzod PA pārdot SIA *Lattelekom* valsts kapitāla daļu.

20.oktobrī PA valde nolemj pārdot valsts a/s *Lokomotive* akciju kontrolpaketi a/s *REMLOK*.

No 26.oktobra līdz 20.novembrim publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem tiek pārdotas 399 494 a/s *Radiotehnika–RRR* akcijas, vienas akcijas cena 1,18 lati.

27.oktobrī tiek atsāktas sarunas ar SIA *Lattelekom* akcionāriem – konsorciju *Tilts Communications (TC)*, kuru pārstāv konsorcija lielkālais akcionārs *Sonera*, par situāciju, kāda izveidojusies telekomunikāciju jomā Latvijā pēc iestāšanās PTO, kā arī par jumta līguma izmaiņām. TC pārstāvji izsaka atbalstu PA priekšlikumam privatizēt SIA *Lattelekom* valsts kapitāla daļu, paredzot pārveidot *Lattelekom* par publisku akciju sabiedrību.

Novembris • 4.novembrī Privatizācijas aģentūrā viesojas ārvalstu finansu žurnālistu delegācija, kuru vizīti Latvijā organizēja Latvijas Banka sadarbībā ar firmu *Bloomfield Turner Associates*.

Decembris • 15.decembrī PA valde nolemj pārdot Valsts Vīļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijas akciju kontrolpaketi SIA *Vīļānu selekcijas saimniecība*.

PA padomes priekšsēdētājas ziņojums

Latvijā tuvojas noslēgumam 1991.gada vidū uzsāktā valsts un pašvaldību īpašuma objektu un uzņēmumu privatizācija. Privātā sektora īpatsvars Latvijā tautsaimniecībā kopumā 1998.gada nogalē pārsniedza 60%, turklāt virknē nozaru – būvniecībā, tirdzniecībā, apstrādājošā rūpniecībā – privātā sektora īpatsvars ir gandrīz simtprocentīgs.

Jāatzīst, ka privatizācijas temps elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes, transporta un sakaru nozarēs ir bijis lēnāks. Tas ir noticis tādēļ, ka šo nozaru valsts un pašvaldību monopoluzņēmumu demopolizācijas un restrukturēšanas process ir sarežģīts, cieši saistīts ar tautsaimniecības kopējo stāvokli un Latvijas pielāgošanos Eiropas Savienības prasībām.

Turpinās Privatizācijas aģentūras 1995.gada janvārī uzsāktais privatizācijas procesā esošo valsts uzņēmumu un statūtsabiedrību akciju publiskais piedāvājums. Līdz šā gada sākumam akciju publiskā piedāvājuma programmas ietvaros par privatizācijas sertifikātiem piedāvātas 80 uzņēmumu akcijas, par kuru akcionāriem kļuvuši gandrīz 120 tūkstoši Latvijas fizisko un juridisko personu. Šis process vērtējams atzinīgi, jo deviš iedzīvotājiem reālu iespēju izmantot savus privatizācijas sertifikātus un veicinājis vērtspapīru tirgu Latvijā kopumā.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ingrīda Ūdre".

Ingrīda Ūdre,
PA padomes priekšsēdētāja

PA valdes priekšsēdētāja ziņojums

1998.gadā Privatizācijas aģentūras (PA) galvenais uzdevums bija pamatā pabeigt valsts uzņēmumu privatizāciju. Šis uzdevums tika izpildīts. Decembra beigās tikai 23 valsts īpašuma objektiem nebija apstiprināti privatizācijas noteikumi, t.sk. trim lielajiem uzņēmumiem – *Latvijas kuģniecība*, *Latvenergo* un *Latvijas nafta*. Nemot vērā, ka kopumā Ministru kabinets nodevis privatizācijai vairāk nekā 96% visu valsts uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību, var iedomāties grandiozo darbu, ko šajos četros gados paveikusi PA.

1998.gads Latvijas ekonomikai nebija viegls. Prognozes rāda, ka iekšzemes kopprodukta pieaugums būs divreiz zemāks nekā cerēts. Jāatzist, ka krīze Rīgas Fondu biržā, ko izraisīja notikumi Krievijā, nedaudz iedragāja mazo ieguldītāju uzticību vērtspapīru tirgus attīstībai. Tajā pašā laikā PA pērn nodrošināja tādu jaunu pievilcīgu emitētu kā *Ventspils nafta*, *Latvijas balzams* iekļaušanu biržas sarakstos. Līdz gada beigām tika veiktas nepieciešamās darbibas *Latvijas gāzes* akciju kotācijas uzsākšanai. Esam pārliecināti, ka jaunu spēcīgu uzņēmumu iekļaušana biržas sarakstos atjaunos plašas sabiedrības uzticību valsts ekonomikas attīstībai, jo jebkurš privatizācijas sertifikātu īpašnieks, iegūstot akcijas publiskajā piedāvājumā, var līdzdarboties ekonomikas apritē. 1999.gads būs sertifikātu izmantošanas pēdējais gads, kura laikā PA nodrošinās *Latvijas kuģniecības*, *Latvenergo* un *Lattelekom* publisko piedāvājumu un akciju iekļaušanu biržas sarakstos. Te jāpiezīmē, ka 1998.gadā PA veica ārkārtas pasākumu: maksātnespējīgās *Rīgas vagonu rūpnīcas* akcionāriem bija iespēja atgūt uzņēmuma akcijās ieguldīto sertifikātus. Tas tika darīts, lai mazajiem ieguldītājiem nebūtu jācīeš no neveiksmīgas uzņēmuma kontrolpaketes īpašnieka darbibas. Tāpat 1998.gadā PA panāca, ka tiek iedaliti līdzekļi, lai segtu likvidējamo valsts uzņēmumu darba algas parādus, kā arī darbā nodarītā kaitējuma atlīdzības parādus strādājošajiem. Ar atsevišķiem MK lēmumiem apmierināti *Rīgas porcelāna*, *Redeks*, *Rīgas radio rūpnīcas*, *Rīgas filca*, *Rīgas vagonu rūpnīcas* un citu uzņēmumu darbinieku prasījumi.

Arvien vairāk uzņēmumiem jau pienāk noteiktais trīs gadu termiņš, kad to privatizāciju var pasludināt par pilnībā pabeigtu. Var teikt, ka mēs arvien vairāk cenšamies būt atbildīgi ne tikai par privatizācijas procesu, bet arī par tā rezultātu. Tāpēc esam aktivizējuši Kontroles departamenta darbību. Rūpīgi sekojam jauno īpašnieku darbībām privatizētajos uzņēmumos, raugāmies, lai regulāri tiek veikti pirkuma maksājumi, ieguldītas privatizācijas noteikumos paredzētās investīcijas, pildītas pārņemtās saistības, saglabāts darba vietu skaits. Ja tomēr jauno īpašnieku bizness neizdodas, spriežam, vai realizēt atpakaļpirkuma tiesības, vai arī rūpīgi sekojam līdzi maksātnespējas procesam. 1999.gadā paredzēts nodrošināt, lai mēnesī tiktu sagatavoti 15 atzinumi par privatizācijas pabeigšanu.

Lai gan kavējās lielo uzņēmumu privatizācija, PA valsts īpašuma privatizācijas fondā gada laikā ieskaitīja 35,85 miljonus latu. Tika noslēgti atsevišķi pirkuma līgumi, kas valstij dod necerēti lielas summas: *Latvijas balzama* akciju kontrolpakete – 5,15 miljonus latu (100% latos), *Laumas* valsts kapitāla daļa – 6,52 miljonus latu (50% latos, 50% sertifikātos), stūvidorkompānijas *Rīnūži* kontrolpakete – 5,23 miljonus latu (90% latos). Jāatzimē arī, ka sanatorijs *Kemerī* pircējs *Ominasis Italia* apņēmies veikt investīcijas 10 miljonu latu apmērā, *Rīgas eksperimentālās kuģu mehāniskās rūpnīcas* pircējs *Talinvest* – 10 miljonu latu apmērā, *Rīnūžu* kontrolpaketes īpašnieks *Naval Invest* – 6,5 miljonu latu apmērā.

PA darbinieki turpināja piedalīties dažādu tiesību aktu izstrādē. Jāatzimē, ka 1998.gadā ar īpašu MK rīkojumu beidzot tika panākts risinājums sasāpejušai un ilggādīgai problēmai – *Latvijas kuģniecības* un *Latvenergo* savstarpējo saistību jautājumam.

1998.gads bija vēlēšanu gads. Gada nogalē mainījās arī PA padomes sastāvs, tajā tika iekļauti to partiju pārstāvji, kas iekļuvušas 7.Saeimā. Esam gandarīti, ka jaunā valdība principiāli atbalsta lielo infrastruktūras uzņēmumu privatizāciju.

Sastrādājoties PA valdei kā izpildinstitūcijai un padomei kā uzraudzības institūcijai, 1999.gadā tiks panākta atlikušo uzņēmumu privatizācija. Būtiski, ka PA padomes sēdes ir atklātas, tās var vērot masu saziņas līdzekļu pārstāvji. Tādējādi netiks pieļauti gadījumi, kad kāda politiskā spēka šuras intereses var iespaidot sabiedrības kopīgās ekonomiskās intereses.

1999.gadā esam paredzējuši starptautiski piedāvāt *Ventspils naftas* un, iespējams, arī *Latvijas gāzes* akcijas. Pagaidām tikai *Unibanka* ir vienīgā akciju sabiedrība, kurās privatizācijā izmantots akciju starptautisks piedāvājums. Tās akcijas tiek kotētas Londonas biržā. Uzņēmuma akciju kotēšana prestižā ārvalstu biržā vairo ieguldītāju uzticību gan konkrētajam emittentam, gan mūsu valstij kopumā.

Viss iepriekš teiktais ir bijis panākams un 1998.gada galvenie uzdevumi izpildāmi tikai tāpēc, ka PA ir brīnišķīgi darbinieki. Tādēļ es vēlos pateikties visiem PA darbiniekim par pamatigu darbu 1998.gadā, par pūlēm, kas pieliktas PA uzdevumu veikšanā, neskatoties uz visai sakarsēto politisko situāciju priekšvēlēšanu laikā Latvijā, kā arī savas profesionālās kvalifikācijas celšanā. Tikai ar nemitigu darbu PA varēs nodrošināt Latvijas virzišanos uz sakārtotu tirgus ekonomiku, konkurētspējīgu uzņēmumu, jaunu darba vietu un ārvalstu tiešo investīciju piešaistīšanu tālākai Latvijas ekonomiskai izaugsmei.

Izsmejošāku informāciju un statistiku par PA paveikto 1998.gadā, kā arī mērķiem 1999.gadā jūs atradisiet šajā 1998.gada pārskatā.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Jānis Naglis". The signature is fluid and cursive, with a large, stylized 'N' at the beginning.

Jānis Naglis,
PA valdes priekšsēdētājs, ģenerāldirektors

PA attīstības ceļos

Latvijas ekonomisko reformu gaita ir cieši saistīta ar valsts īpašuma privatizācijas tempiem. Privatizācijas aģentūra kā šī procesa virzītāja arī 1998.gadā tieši vai netiesi bija galveno ekonomisko un politisko notikumu daliniece.

1998.gadā Privatizācijas aģentūra paveica galveno tai izvirzīto uzdevumu – pamatā tika pabeigta valsts uzņēmumu privatizācija. No tiem valsts īpašuma objektiem, kas nodoti privatizācijai līdz 1998.gada 1.janvārim, 95% objektu noslēgti pirkuma līgumi, bet privatizācijas noteikumi apstiprināti 97% objektu. Līdz ar to Privatizācijas aģentūra pakāpeniski samazināja ar uzņēmumu privatizāciju saistīto darbinieku skaitu, pārorientējoties uz citiem darbības virzieniem.

Vairāk darba Privatizācijas aģentūra ieguldīja zemes privatizācijas procesa vienkāršošanā un aktivizācijā. Pēc Privatizācijas aģentūras iniciatīvas Ministru kabinets 1998.gada 21.oktobrī pieņēma rīkojumu, ar kuru vienlaicīgi privatizācijai tika nodoti visi valsts un pašvaldību īpašumā esošie un valstij piekritošie zemesgabali, uz kuriem atrodas privatizācijai nodotie valsts īpašuma objekti.

Privatizācijas aģentūras Ārējo sakaru grupa piedalījās un uzvarēja Finansu ministrijas rīkotajā konkursā par tiesībām organizēt Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pilnvarnieku sanāksmi Rīgā 2000.gada 19.–22.maijā. Šī uzvara apliecināja Privatizācijas aģentūras darbinieku augsto profesionālo limeni un deva iespēju pēc privatizācijas pabeigšanas optimizēt Privatizācijas aģentūras struktūru, uz Ārējo sakaru grupas bāzes izveidojot meitas sabiedribu "Birojs 2000".

Lēnāk nekā plānots noritēja lielo uzņēmumu privatizācija, jo sabiedribā šis jautājums priekšvēlēšanu gaisotnē un dažādu ekonomisko interešu sadursmē tika pārmērigi politizēts. Attiecīgi intensificējās arī Privatizācijas aģentūras padomes darbs: 1998.gada 20.februārī padome noteica, ka lielo uzņēmumu privatizācijas galvenie jautājumi (privatizācijas pamatprincipu un privatizācijas noteikumu apstiprināšana, maksāšanas līdzekļu maiņa u.c.) turpmāk jāsaskaņo ar padomi. Savukārt 16.aprīlī tika izsludināti grozījumi likumā *Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju*, kas paredz Ministru kabinetam tiesības noteikt svarīgu infrastruktūras uzņēmumu privatizācijas nosacijumus. Padome aktīvi piedalījās nozīmīgu privatizācijas jautājumu risināšanā.

1998.gads Privatizācijas aģentūras darbibas pārraudzibas jomā ienesa vairākas pārmaiņas. Privatizācijas aģentūras darbību pārraudzīja pieci valsts pilnvarnieki, salīdzinoši visvairāk kopš PA dibināšanas. Pēc valsts pilnvarnieka L.Strujeviča priekšlikuma valdes locekļu skaits tika palielināts līdz septiņiem, kā arī izveidota pastāvīga komisija valsts īpašuma privatizācijas un finansiālās darbības pārbaudei. Diskusiju par Privatizācijas aģentūras darbības nepietiekamu politisko kontroli rezultātā 1998.gadā vairākkārt mainījās arī Privatizācijas aģentūras valdes sastāvs.

Tomēr, neskatoties uz dažādiem darbību kavējošiem apstākļiem, Privatizācijas aģentūra ir spējusi nodrošināt privatizācijas procesa nepārtrauktību, meklējot aizvien jaunus savu spēku izmantošanas virzienus.

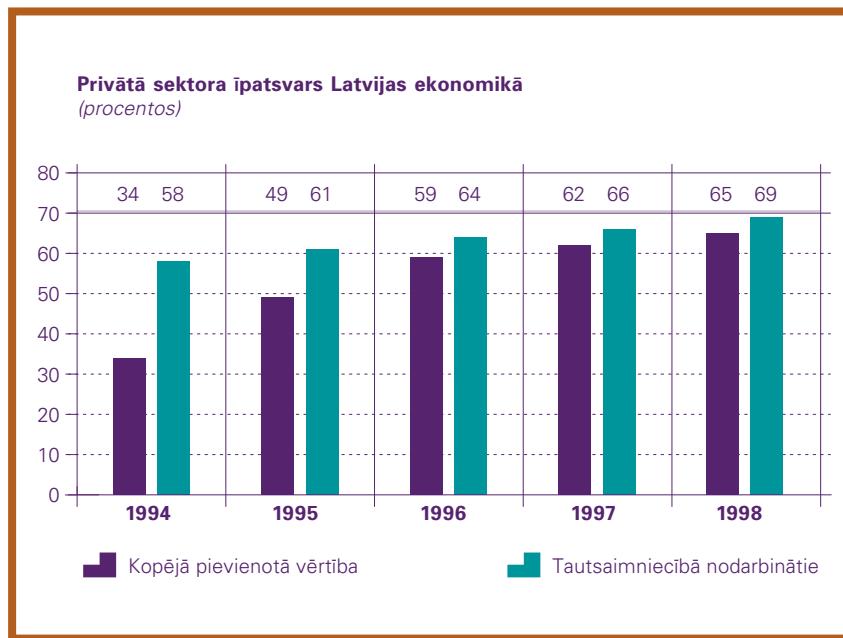

Privatizācijas ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību

Kopš neatkarības atjaunošanas viens no Latvijas pamatlēmkiem ir tādas funkcionējošas un efektivas tirgus saimniecības radīšana, kas balstītos uz brīvu konkurenci un privāto iniciatīvu. Viens no galvenajiem šā mērķa realizēšanas instrumentiem Latvijā ir saimniecības strukturālās reformas un privatizācija kā to svarīga sastāvdaļa.

Īstenojot reformu politiku, Latvijas valdība ir sekojusi, lai privatizācija nekļūtu par pašmērķi, bet gan pildītu noteiktus uzdevumus efektīvu un konkurētspējīgu uzņēmumu veidošanā, veicinātā vietējā kapitāla tirgus attīstību, stimulētu ārvalstu tiešo investīciju piesaistīšanu valsts maksājumu bilances sabalansēšanai, mikstinātu reformu radīto negatīvo sociālo efektu. Pēdējos gados ieņēmumi no valsts īpašuma privatizācijas jāvuši ievērojami papildināt valsts budžetu.

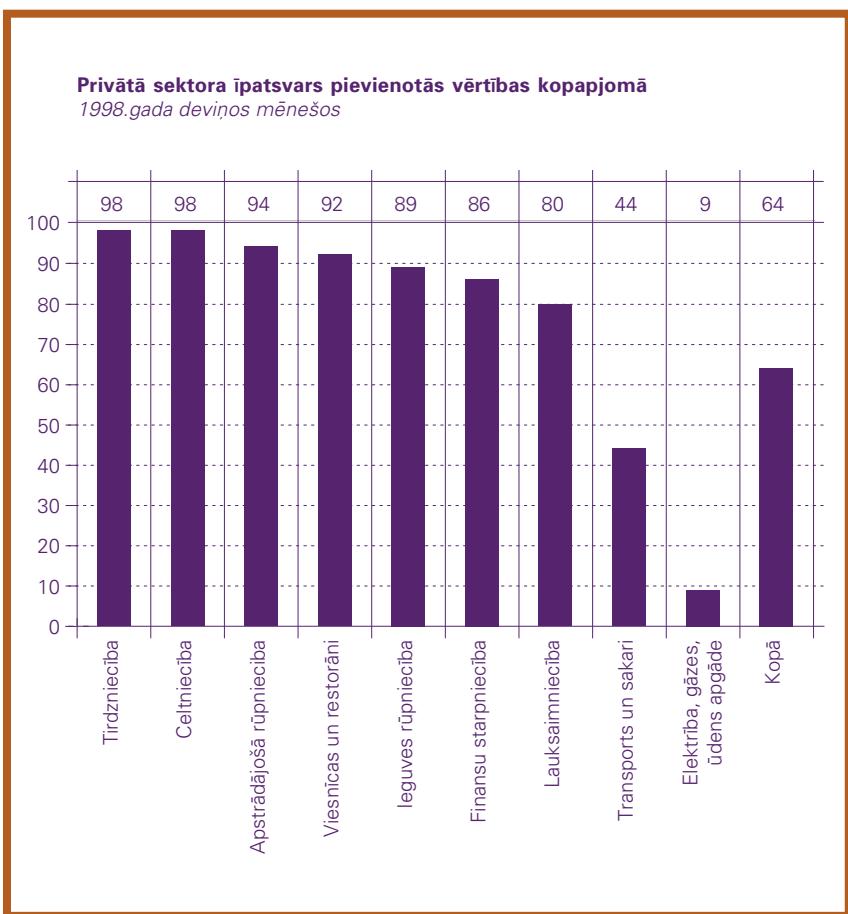
Privatizācijas programmas konsekventas īstenošanas rezultātā 1998.gadā privātā sektora īpatsvars sastādīja 65% no iekšzemes kopprodukta un privātajā sektorā bija nodarbināti 69% no Latvijas ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Tādās nozarēs kā rūpniecība, celtniecība un tirdzniecība privāto uzņēmumu radītā iekšzemes kopprodukta daļa pārsniedza 90%, kas norāda, ka privatizācija šajās nozarēs ir pilnībā pabeigta. 1998.gadā īpaši pieaudzis privātā sektora īpatsvars apstrādājošajā rūpniecībā (no 90% līdz 94%) un transporta un sakaru nozarē (no 40% līdz 44%). Abās šajās nozarēs 1997.–1998.gadā privatizēti nozīmīgi valsts uzņēmumi (*Lokomotīve*, *Radiotehnika–RRR*, *Nordeka*). Gadu no gada pieaug privātajā sektorā saražotās rūpniecības produkcijas apjoms gan vērtības izteiksmē, gan salidzinājumā ar sabiedriskā sektora devumu. 1998.gadā privātajā sektorā tika saražoti 75% no kopējā rūpniecības produkcijas apjomā.

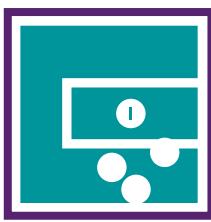

Privatizācijas aģentūras veiktā stratēgisko investoru piesaiste uzņēmumiem ir devusi iespēju iegūt jaunas zināšanas uzņēmuma vadības, mārketinga, tehnoloģiju jomā, veidojot tos par konkurētspējīgiem, uz jauniem tirgkiem orientētiem uzņēmumiem. Uzņēmumu atrašanās kvalificētu privātipašnieku rokās palīdzēja tiem ātrāk pārorientēt ražošanu Krievijas ekonomiskās krizes radīto sekū novēršanai 1998.gada beigās.

Stratēgisko investoru piesaisti Latvijā kā sekmīgu uzņēmumu kvalitātes uzlabošanas instrumentu atzīmējušas vairākas starptautiskas finansu institūcijas. Kā savā 1998.gada jūnija ziņojumā norāda kreditreitingu aģentūra *Fitch IBCA*, akciju vairākuma pārdošana stratēgiskajiem investoriem apvienojumā ar ievērojamu ārvalstu investoru līdzdalibu ir nodrošinājusi Latvijā augstu privatizācijas kvalitāti, ipaši atiecībā uz uzņēmumu restrukturizācijas tempu, vadības struktūru un pieeju brīvam kapitālam.

1998.gadā valdība pirmo reizi par vienu no privatizācijas politikas uzdevumiem noteica privatizācijas ienākumu maksimizēšanu. Šāda politika deva iespēju sabalsēt valsts budžeta ienākumu daļu, ieskaitot valsts speciālajā budžetā – Valsts īpašuma privatizācijas fondā kopā – 35,85 milj. latu. Pašvaldību īpašuma privatizācijas fondos Privatizācijas aģentūra 1998.gadā pārskaitījusi 1,46 milj. latu.

Privatizācijas loma kapitāla tirgus attīstībā Latvijā

Īss pārskats par kapitāla tirgus attīstību Latvijā līdz 1999.gadam un tās ietekme uz privatizāciju • Par oficiālo vērtspapīru tirgus attīstības sākumpunktu varam uzskatīt 1994.gadā Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināto vērtspapīru tirgus konцепciju. Atbilstoši šai apstiprinātajai koncepcijai un savām vajadzībām Privatizācijas aģentūra sadarbībā ar Rīgas Fondu biržu uzsāka darbu pie akciju publiskās privatizācijas programmas.

Tā kā šī akciju publiskā piedāvājuma par privatizācijas sertifikātiem programma radija pagaidām pašus būtiskākos kapitāla tirgus produktus, šī programma bija viens no svarīgākajiem pamatnosacījumiem, kas ļāva attīstīties Latvijas kapitāla tirgum tādam, kādū mēs to pazīstam tagad.

Patiesibā darbs pie pašreizējā Latvijas vērtspapīru tirgus modeja sākās jau agrāk – ar Rīgas Fondu biržas dibināšanu 1993.gada decembrī.

1995.gada sākumā kā atsevišķa juridiska struktūra tika izveidots Latvijas Centrālais depozitārijs. Tā dibinātāji bija Privatizācijas aģentūra, Rīgas Fondu birža un Latvijas Krājbanka. Depozitārijam bija jāveic vērtspapīru uzskaite un ar to saistītie naudas norēķini, kā arī jāuztur akciju sākotnējais reģistrs privatizācijas vajadzībām.

1995.gada janvāri tika noslēgts līgums starp Privatizācijas aģentūru un pārējām publiskās privatizācijas programmā iesaistītajām pusēm, kas noteica programmā iesaistīto dalībnieku pienākumus. Šajā pašā laikā tika uzsākts arī pirmais publiskā piedāvājuma posms, kas tika veiksmīgi realizēts.

Pirmā tirdzniecības sesija Rīgas Fondu biržā notika 1995.gada 25. jūlijā, un tajā tika kotētas iepriekš minētajā publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem pārdotās akcijas.

Turpmākā tirgus attīstības gaitā Privatizācijas aģentūra piedāvāja arvien jaunas uzņēmumu akcijas tirdzniecībai biržā, savukārt biržā, tirgojot šīs akcijas, guva iespēju attīstīt savu tirdzniecības sistēmu.

Kapitāla tirgus attīstībā iesaistītās institūcijas • Latvijā kapitāla tirgū iesaistītās institūcijas ir Vērtspapīru tirgus komisija, Rīgas Fondu birža un tās biedri, Latvijas Centrālais depozitārijs un tā dalībnieki, Privatizācijas aģentūra, kā arī, protams, emīenti un investori.

Latvijas kapitāla tirgus uzraudzības institūcija ir Vērtspapīru tirgus komisija. Šī organizācija veic tirgus uzraudzības un regulēšanas darbu. Tā, piemēram, izdod licences fiziskajām personām, kas darbojās vērtspapīru tirgū, licences juridiskajām personām noteiktu darbību veikšanai un emisijas apliecības jaunu vērtspapīru emisiju laišanai publiskā apgrozībā.

Vērtspapīru tirgus komisija izstrādā arī ar vērtspapīru tirgus organizāciju saistītus normatīvos aktus un kontrolē šo aktu ievērošanu.

Galvenā un nozīmīgākā vērtspapīru tirdzniecības vieta ir Rīgas Fondu birža. Pašlaik Rīgas Fondu birža ir vienīgā licencētā fondu birža Latvijā. Biržas galvenais uzdevums ir nodrošināt vērtspapīru tirdzniecību. Papildus tam birža strādā pie tirgus atklātuma nodrošināšanas, kā arī nodrošina visiem investoriem vienādu pieejumu tirgus informācijai.

Biržai pašlaik ir 29 akcionāri, kas reizē ir arī aktivākie tirgus dalībnieki – galvenās Latvijas komercbankas, brokeru sabiedrības un Valsts Nekustamā īpašuma aģentūra.

Par to, lai birža varētu sekmīgi veikt visas operācijas un lai tiktu nodrošināta kopejā vērtspapīru bilance, rūpējas Latvijas Centrālais depozitārijs. Latvijas Centrālais depozitārijs atbilstoši likumdošanai veic visu publiski emitēto vērtspapīru uzskaiti un ar to saistitos naudas un vērtspapīru norēķinus. Latvijas Centrālais depozitārijs nodrošina arī vērtspapīru norēķinus starp Latvijas un Igaunijas vērtspapīru tirgiem noslēgtā sadarbības līguma ietvaros.

Lai investoram būtu iespējams veikt darbības ar publiskiem vērtspapīriem, pie kāda no 25 biržas biedriem – licencētas bankas vai brokeru sabiedrības – tam ir jāatver vērtspapīru konts un jāiesniedz attiecīgais akciju pirkšanas, pārdošanas vai deregistrācijas uzdevums. Banka vai brokeru sabiedrība šo uzdevumu nodod biržas tirdzniecības sistēmai, un tas tiek izpildīts. Atbilstoši izpildes rezultātiem Latvijas Centrālais depozitārijs veic vērtspapīru un naudas pārskaitijumus.

Šajā kapitāla tirgus sistēmā svarīga loma ir arī Privatizācijas aģentūrai. Publiskā piedāvājuma par privatizācijas sertifikātiem programma līdz šim ir bijis galvenais publisko vērtspapīru rašanās avots. Minētie vērtspapīri vēlāk nonāk publiskā apgrozībā tirgū, tādējādi veicinot tirgus kapitalizācijas pieaugumu.

Akciju publiskais piedāvājums par privatizācijas sertifikātiem • 1998.gadā tika veikti visi priekšdarbi, lai 1999.gadā varētu sekmīgi pabeigt publiskā piedāvājuma programmu.

1998.gada laikā publiskajā piedāvājumā tika pārdotas 19 uzņēmumu 22 637 689 akcijas. Tika izmantoti 15 723 243 sertifikāti.

1998.gadā tika veikti publiskā piedāvājuma vēsturē apjoma ziņā lielākie akciju piedāvājumi – piecos gadījumos tika pārdots vairāk nekā miljons akciju. Vislielākais publiskais piedāvājums bija a/s *Latvijas gāze* akciju pārdošana – tika pārdotas 5 399 862 akcijas. Jāatzīmē, ka kopumā pēc pārdoto akciju skaita 1998.gada līderis tomēr bija a/s *Ventspils nafta* – 1998.gadā trijās kārtās kopumā tika pārdota 10 995 321 šīs sabiedrības akcija. Runājot par izsoles cenām, jāatzīst, ka 1998.gadā visdārgāk maksāja a/s *Latvijas balzams* akcijas – Ls 38,31, vislētāk a/s *Rinar* – Ls 0,58.

Līdz ar to no 1995.gada līdz 1998.gada beigām vairāk nekā 110 000 Latvijas fizisko un juridisko personu bija kļuvušas par akciju īpašniekiem 79 šajā programmā iekļautajās sabiedrībās.

Privatizēto uzņēmumu akciju kotācija RFB • 1998.gads bija finansu tirgu lejupslīdes gads visā pasaule. Tas īpaši smagi skāra jaunattīstības tirgus, kuru skaitā ir arī Latvija.

Stāvokli Latvijas kapitāla tirgū vēl vairāk saasināja Krievijas ekonomikas krahs. Īpaši smagi Krievijas krize ietekmēja Latvijas bankas, kas veica operācijas Krievijas finansu tirgū. Pastāv viedoklis, ka šī krīze atsvieda Latvijas banku sistēmu stāvokli, kāds bija 1998.gada sākumā. Daudzām bankām radās ievērojami zaudējumi (kopumā pēc aptuvenām aplēsēm zaudējumi varētu sasniegt 30 milj. latu), kuri atstāja negatīvu ietekmi uz banku darbību vietējā vērtspapīru tirgū. Netieši banku stāvokli vēl vairāk paslītināja šo banku klientu ar Krievijas tirgu strādājošu uzņēmumu neveiksmes. Rezultātā strauji kritās vietējā tirgū pieejamo līdzekļu apjoms, kurus varēja izvietot kapitāla tirgū. Šā iemesla dēļ strauji samazinājās apgrozījums Latvijas kapitāla tirgū, kas izsauca akciju cenu samazināšanos un tālāku vērtspapīru tirdzniecības apgrozījuma kritumu.

Savukārt ārvalstu investori Krievijas krizes dēļ novērtēja ieguldījumus Latvijā par riskantiem. Tie vai nu atturējās no jauniem ieguldījumiem, vai arī slēdza savas pozīcijas Latvijas vērtspapīru tirgū un iegūtos līdzekļus izmantoja ieguldījumiem citur vai tiešo zaudējumu segšanai.

Tā visa rezultātā akciju cenas un tirdzniecības aktivitāte Latvijas finansu tirgū 1998.gada laikā strauji samazinājās – 1998.gada laikā Rīgas Fondu biržas RICI indekss samazinājās par 75%.

Tomēr, neraugoties uz krizi un tās izraisīto tirgus kritumu, Latvijas kapitāla tirgus turpināja attīstīties. Tika daudz strādāts pie tirgus infrastruktūras izveides un uzlabošanas. Rīgas Fondu birža 1998.gadā ir modernizējusi savu tirdzniecības sistēmu. 1998.gada februāri tika ieviests Rīgas Fondu biržas indekss RICI. Īpaša vērība ir bijusi pievērsta tirgus informācijas izplatišanai. Ir nodrošināta iespēja nodot tirgus datus profesionālo ziņu aģentūram reālā laika režīmā. Ir izveidota arī jebkuram interesentam Internetā pieejama datu bāze par tirgus informāciju latviešu un angļu valodā. Šogad tika noslēgts sadarbības ligums ar Tallinas Fondu biržu par informācijas apmaiņu.

Kopumā biržas sarakstos no publiskā piedāvajuma programmas uzsākšanas līdz 1998.gada beigām tika iekļauti 59 no privatizācijas nākušu objektu vērtspapīri. Pavisam 1999.gada 1. janvāri Rīgas Fondu biržas sarakstos bija iekļautas 67 kompāniju akcijas (1996.gadā – 32, 1997.gadā – 51). Šīs akcijas sadalījās šādi: oficiālajā sarakstā – 9; otrajā sarakstā – 20; brivajā sarakstā – 38. Tika kotētas arī viena veida obligācijas.

Latvijas Centrālajā depozitārijā 1998.gada beigās bija uzskaņitas akciju emisijas 386 milj. latu vērtībā (1997.gada beigās 404 milj. latu). Lai gan vērtības izteiksmē kopajām bija kritis, kopējais ieogrāmatoto vērtspapīru skaits sasniedza 243 milj. gab. (1997.gada beigās 148 milj. gab.). Depozitārijā reģistrēto publisko emisiju skaits pieauga no 63 līdz 84 emisijām.

Rīgas Fondu biržas kopējais apgrozījums 1998.gadā bija 50,4 milj. latu (1996.gadā – 6,9 milj., 1997.gadā – 54,4 milj.). Tika tirgoti 49,6 milj. akciju. Kopējā tirgus kapitalizācija gada beigās sasniedza 391,43 milj. latu (1996.gadā – 84,2 milj., 1997.gadā – 198,8 milj.).

Ventspils naftas un Latvijas balzama akciju kotācijas ietekme uz tirgus kapitalizāciju
Svarīgāko 1998.gada notikumu skaitā neapšaubāmi ir jāiekļauj a/s *Ventspils nafta* un a/s *Latvijas balzams* akciju kotācijas uzsākšana Rīgas Fondu biržā.

Pirmā a/s *Ventspils nafta* akciju kotācija notika 1998.gada 20.oktobrī. Biržas oficiālajā sarakstā tika iekļauta 60 298 121 parastā vārda akcija (kopējais akciju sabiedrības pamatkapitāls tajā laikā bija 104 479 519 akcijas). Akciju cena tika noteikta Ls 0,75 par vienu akciju.

Pateicoties šim notikumam, tirgus kapitalizācija pieauga vairāk kā par 50 milj. un sasniedza 341,57 milj. latu. Rezultātā Rīgas Fondu birža, salīdzinot pēc šī rādītāja, apsteidza Tallinas Fondu biržu.

A/s *Latvijas balzams* kotācija tika uzsākta 1998.gada 15.oktobrī. Rīgas Fondu biržas otrajā sarakstā tika iekļauti 5 791 900 a/s *Latvijas balzams* akciju. Rezultātā tirgus kapitalizācija palielinājās par vairāk nekā 7 milj. latu. Pirmajā kotācijā tika noteikta akciju cena Ls 1,20 par akciju.

Jāatzimē, ka, izplatot akcijas publiskajā piedāvājumā, vairāk nekā 26 tūkstoši akcionāru bija iegādājušies *Latvijas balzama*, bet 32,8 tūkstoši – *Ventspils naftas* akcijas. Uzsākot šo akciju sabiedrību akciju kotāciju, visi akcionāri guva iespēju veikt operācijas ar sev piederošajām akcijām Rīgas Fondu biržā, kā arī reāli novērtēt sava ieguldījuma vērtību.

Nākotnes iespējas – beidzies nepārtrauktais publiskais piedāvājums, tuvojas sertifikātu izmantošanas beigu termiņš • Paredzams, ka 1999.gadā Privatizācijas aģentūra beigs darbu pie publiskā piedāvājuma par privatizācijas sertifikātiem programmas. Publiskā piedāvājuma programmā domājam iekļaut vismaz 7 uzņēmumu akcijas. Iespējams, ka šajā programmā tiks iekļautas tādu lielu un nozīmīgu sabiedrību akcijas kā a/s *Latvijas kuģniecība* un a/s *Lattelekom*. Prognozējamā programmā izmantojamo sertifikātu vērtība 1999.gadā varētu sasniegt 0,5 miljardus latu.

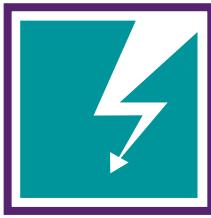
Realizējot šo plānu, Privatizācijas aģentūra būs pilnībā izpildījusi savu uzdevumu – privatizācijas sertifikātu izmantošanas laikā dot katram Latvijas iedzīvotājam iespēju iegādāties valsts ipašumā esošās akcijas par privatizācijas sertifikātiem.

1999.gadā notiks arī akciju izsoles par naudu Rīgas Fondu biržā. Pirmā izsole būs a/s *Latvijas balzams* akciju izsole šā gada janvārī. Februārī plānots pārdot atlikušo valsts akciju daļu a/s *Latvijas Unibanka*, tādējādi pilnībā pabeidzot šīs akciju sabiedrības privatizāciju. Plānota arī a/s *Ventspils nafta* un a/s *Latvijas gāze* valstij piederošo akciju pārdošana.

Akciju izvietošana starptautiskajā tirgū • 1998.gadā sakarā ar nelabvēlīgu tirgus situāciju Privatizācijas aģentūra neizplatīja akcijas starptautiskajā tirgū. Mūsuprāt, valsts, realizējot akcijas šajā laika periodā, nespētu gūt privatizējamo objektu vērtībai adekvātus naudas ienākumus.

1998.gada laikā tika apkopota a/s *Latvijas Unibanka* globālo depozitāro sertifikātu programmas sniegtā pieredze un uzsākts sagatavošanās darbs līdzīgām vērtspapīru izplatišanas programmām starptautiskajā tirgū 1999. – 2000.gadā.

Šādā ceļā paredzam izplatīt daļu no pašlaik valsts ipašumā esošajiem a/s *Ventspils nafta*, iespējams, arī a/s *Latvenergo* un a/s *Lattelekom* vērtspapīriem.

Kaut arī Latvijas elektroenerģijas tīklus modernizē un remontē, uzstādot rietumu iekārtas, enerģētikas sektors Latvijā šodien pamatos ir tāds pats kā padomju laika infrastruktūra, kas pastāvēja 1990.gadā. Šī infrastruktūra nenodrošina Latvijai pietiekamu elektroenerģijas daudzumu. Tā kā elektroenerģijas ražošana valstī balstās galvenokārt uz hidroelektrostacijām, Latvija parastā gadā vai gadā, kad nav daudz nokrišņu (piem., 1996.gadā), var nodrošināt 50–70% no vietējā elektroenerģijas pieprasījuma. Pārējais elektroenerģijas daudzums tiek importēts no Lietuvas, Igaunijas, Krievijas un Baltkrievijas. Dažas nelielas, neatkarīgas spēkstacijas ražo 1% no patēriņtās elektroenerģijas.

Latvenergo elektroenerģijas ražošanas jauda sasniedz apmēram 2000 MW (salīdzinājumam *Eesti Energia* un *Lietuvos Energija* katra ražo 3300 MW, bet Igaunijas atomelektrostacijas jauda ir 2600 MW). 1997.gadā *Latvenergo* saražoja vairāk nekā 4000 GWh un importēja 1823 GWh no Igaunijas, Lietuvas un Krievijas, tādējādi uzsverot Latvijas kā potenciālā elektroenerģijas importētāja lomu. Tajā laikā neto zaudējumi sasniedza gandrīz 1200 GWh jeb 20% no kopējā elektroenerģijas patēriņa. levērojot sezonas rakstura novirzes *Latvenergo* hidroelektrostacijas saražo lielāko daļu ikgadējās produkcijas pavasara sākumā un vidū, kad ūdens līmenis ir augsts. Šajā laika periodā elektroenerģiju eksportē arī uz kaimiņvalstīm. 1998.gadā imports bija ievērojami mazāks, pateicoties specīgai, vienmērīgai ūdens caurtecei Daugavā.

Latvija ir elektroenerģijas importētāja energotīklā, kurš attiecībā uz frekvences un jaudas regulēšanu ir atkarīgs no Krievijas. 1998.gada vasarā Krievijas – Baltkrievijas tīklu vairs nevarēja izmantot, un Krievijas Apvienotās energosistēmas centrālā dispečeru pārvalde Maskavā nespēja ilgāk uzturēt 50 Hz frekvenci. Latvijai būs grūti turpināt ekonomisko attīstību, ja tai nebūs droša elektroenerģijas piegādes avota. Lai klūtu kaut mazliet neatkarīgāka no Krievijas un Baltkrievijas, Latvijai energosistēmas jomā būs jāizveido energoapgādes drošuma struktūra, kas nodrošinātu pieprasījuma apmierināšanu, frekvences un sprieguma regulēšanu pat tad, ja trīs Baltijas valstis enerģētikas jomā atdalītos no Krievijas un Baltkrievijas. Baltijas valstis jau ir uzsākušas tāda energotīkla veidošanu, kas varētu darboties neatkarīgi no Krievijas, un ir nodibinājušas Baltijas valstu Ministru padomes vecāko enerģētikas amatpersonu komiteju.

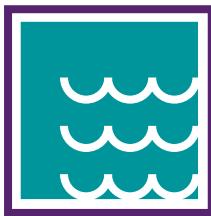
Lai Latvija varētu integrēties Eiropas enerģētikas tirgos, ir nepieciešams konkurētspējīgs tirgus. Konkurence starp ģeneratoriem nodrošinās to, ka nākotnē Latvijas patēriņtājiem būs pieejamas viszemākās izmaksas, ko nodrošinās elektroenerģijas ražošanas avoti. Daudz iedarbīgāks klientu aizsardzības instruments ir konkurētspējīgs tirgus, nevis elektrības monopolī, kurus regulē valdība.

Turklāt Baltijas tīkls eventuāli kļūs par Eiropas elektroenerģijas tirgus daļu, t.i., ar līdzstrāvas savienojumu palīdzību tas būs savstarpēji saistīts ar Somiju un Poliju. Tieki izstrādāti arī pārvades savstarpējo savienojumu projekti – to dara privātas kompānijas. Rezultātā tiktu savienota Somija un Igaunija un Polija un Lietuva. Latvijas elektroenerģijas sektora reforma veicinās elektroenerģijas realizāciju Eiropas līmeni.

Latvenergo šobrīd ir vertikāli integrēts uzņēmums, kas nodrošina enerģijas ražošanu, pārvadi un sadalī. Ražošana ietver trīs hidroelektrostacijas uz Daugavas, Latvijas garākās upes, un divas koģenerācijas termoelektrocentrāles Rīgā, kuras nodrošina pilsētas rajonus ar apkuri un elektrību. Visas vadības funkcijas pamatos ir centralizētas *Latvenergo* galvenajā pārvaldē Rīgā.

Pēdējā gada laikā turpinās *Latvenergo* reorganizācija, un ir paveikti pirmie pasākumi grāmatvedības sadališanā.

Turklāt var samazināties Latvijas kā potenciālā elektroenerģijas importētāja loma, ja tiks radīti labvēlīgi apstākļi jaunu ražošanas jaudu nodrošināšanai, t.i., radīti nosacījumi neatkarīgu enerģijas ražotāju piesaistei. Tāpēc 1999.gadā tiks veikti pasākumi tālākai elektroenerģijas tirgus sadališanai un izveidošanai.

Latvijas kuģniecība

Latvijas kuģniecība (LK) ierindojama starp 30 lielākajām kuģniecības sabiedribām pasaulē; gada beigās tai piederēja 67 kuģi, t. sk. 39 tankkuģi, 24 refrižeratori, 2 gāzes pārvadātāji un 2 sauskravas kuģi.

PA mērķis attiecībā uz sabiedribas privatizāciju – plānot un īstenot tādu privatizāciju, no kuras iegūtu gan LK, gan Latvijas valsts.

1998.gads bija t.s. "Āzijas krīzes" gads, kurā veiksme dramatiski novērsās no Dienvidaustrumāzijas ātri augošās, varenās ekonomikas. Globāla nenoteiktība, kas sekoja krizei, ietekmēja LK, jo ievērojami samazinājās starptautiskās tirdzniecības apjoms, kas savukārt radija konkurenci pieaugumu starp pārvadātājiem. Kuģiem kļuva arvien grūtāk dabūt kravas pārvadājumu pasūtījumus. Šī tirgus lejupslīde un nenoteiktā situācija Krievijā sevišķi ietekmēja refrižeratoru darbibu. Rezultātā ievērojama LK refrižeratoru flotes daja šajā gadā pārtrauca darbu. 1998.gads viesa bažas, ka Āzijas krīze varētu novest pie globālās pieprasījuma samazināšanās, un investori visā pasaulē pastiprināti raizējās par riskiem, kas saistīti ar jaunajiem kapitāla tirgiem.

Lavinia Corporation un *Tufton Oceanic*, divi potenciālie stratēģiskie investori, kurus ieklāva finālistu sarakstā, pabeidza uzņēmuma rūpīgo izpēti (*due diligence*) februāri. Tam sekoja pamatnostādņu izstrādāšana 1997.gada beigās. Pamatnostādnēs izklāstīta privatizācijas struktūra un noteikti stratēģiskā investora izvēles kritēriji, t.i., flotes lielums, finansu resursi, pieredze kuģniecības darbībā, utt. Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm 32,5% akciju būtu jāpiedāvā stratēģiskajam investoram un pārējās akcijas jāpārdomod darbiniekiem, sabiedribai u.c.

Veicot uzņēmuma rūpīgo izpēti, abi investori konstatēja, ka LK pastāv nopietnas problēmas, kuru rezultātā stipri samazinājusies LK peļņa. Gan *Tufton*, gan *Lavinia* centās pierādīt, ka, nemot vērā tirgus situāciju un rūpīgās izpētes datus, būtu jāsamazina uzņēmuma pamatkapitāls. Tādējādi samazinātos arī minimālā izsoles cena, kuru PA prasa par 32,5% LK akciju paketes. Ieilgušajā pārbaudes procesā, ko veica LK auditori, PA centās panākt pieņemamu risinājumu, bet to ierobežoja Latvijas likumdošana, kura nosaka stingrus limitus pamatkapitāla samazinājumam.

Vēl viens jautājums, kas arī novilcināja šo procesu, bija LK prasība pret *Latvenergo* par nenokārtoto maksājumu USD 37,35 miljonu apmērā. Šis ieilgušais strīds sākās 1992.gadā. Pēc ilgām debatēm, jautājuma izskatišanas un Ministru kabineta lēmuma strīdu atrisināja *Latvenergo* labā. Tādējādi mazinājās investoru nedrošība un PA uzsāka privatizācijas noteikumu sagatavošanu.

Pēc šādas vilcināšanās un PA padomes ilgām pārdomām attiecībā par to, kas būtu jāiekļauj potenciālo investoru finālistu sarakstā, tika izstrādāti detalizēti privatizācijas noteikumi. Vasaras beigās šos noteikumus iesniedza Padomei apstiprināšanai, bet pēc atkārtotas to izskatišanas un valdības sastādīšanas oktobrī tos izskatis jaunā Padome 1999.gada sākumā. Tā kā šie noteikumi atspoguļo agrākās pamatnostādnes, tajos ir atļauts rikot publisko piedāvājumu, ja investori, kuri iekļuvuši finālistu sarakstā, nepiekrit šo noteikumu nosacījumiem.

Gada beigās visi LK kuģi brauca zem citu valstu karogiem, zem t.s. "izdevīgajiem karogiem". Lēmumi par kuģu braukšanu zem citu valstu karogiem ir sarežģiti un atkarīgi no spēkā esošās kuģniecības politikas. Nemot vērā, cik šis jautājums ir svarīgs Latvijas jūrniecības nozares attīstībai kopumā, PA joprojām palīdz Satiksmes ministrijai izstrādāt jaunu *Latvijas kuģniecības* politiku. Darbs pie tās ir ievērojami pavirzījies uz priekšu, un mēs domājam, ka jaunās politikas izstrādāšana tiks pabeigta 1999.gadā.

PA aktīvi apsver iespēju organizēt arī akciju starptautisko piedāvājumu un apņemas sekmīgi novest līdz galam šo nozīmīgo privatizācijas procesu.

1994.gada janvārī Latvijas valdība noslēdza līgumu ar *TILTS Communications*, kurš nopirka SIA *Lattelekom* akciju paketi – 49% akciju, apņemoties ieguldīt uzņēmumā investīcijas \$160,3 miljonu apmērā. Latvijas Republika kļuva 51% kapitāla daļu paketes turētāja. *TILTS* uzņēmās atbildību par *Lattelekom* vadību, par to saņemot vadības, tehniskās palidzības un piegādes maksas.

Kā paredz *Likums par telekomunikācijām*, *Lattelekom*, vienlaicigi arī līgumslēdzēja puse, saņēma ekskluzīvās tiesības veikt uzņēmējdarbību, sniedzot lietotājiem visu veidu telekomunikāciju pamatpakalpojumus līdz 2013.gadam. Saskaņā ar ES un Pasaules Tirdzniecības organizācijas politiku Latvijas valdība vēlas atceļt monopoliesības jau 2003.gadā. Atbilstoši Jumta līgumam, šādā gadījumā *Lattelekom* ir tiesības uz kompensāciju, uz ko pastāv arī *Sonera*. Latvijas Republika ir paredzējusi privatizēt savu 51% kapitāla daļu paketi. Taču vispirms ir jāvienojas ar *TILTS*, lai tas atsakās no savām pirmsirkuma tiesībām.

Konsorcijs *TILTS* ietilpa *Cable & Wireless*, *Sonera* un *IFC*, taču *Cable & Wireless* uzskatīja, ka šis ieguldījums vairs neatbilst viņu stratēģijai, un pārdeva savas akcijas *Sonera*-i. *Sonera* samaksāja 240 miljonus dolāru par 63% *TILTS* akciju, tas nozīmē, ka kļuva par 30,87% *Lattelekom* kapitāla daļu īpašnieku. *Sonera* kopā ar Zviedrijas kompāniju *Telia* aktīvi darbojas visās Baltijas valstīs.

Izstrādājot jauno Telekomunikāciju sektorpolitiku, tika pieaicināta Eiropas Savienības *Phare* programmas konsultantu grupa *Eurostrategies*. Satiksmes ministrijas darba grupa pieņēma sektorpolitikas projektu. To ir apstiprinājis Ministru kabinets. Taču sektorpolitika ir arī viens no tematiem sarunās ar *TILTS*, kurš uzskata, ka daži politikas aspekti ir pretrunā ar *Lattelekom* komerciālajām interesēm.

Juridiskais birojs PA uzdevumā veica revīziju, lai konstatētu, kā ir pildīts Jumta līgums, kas noslēgts starp *TILTS*, Latvijas valdību un *Lattelekom*; revīzijas tehnisko daļu veica konsultanti eksperti, kas, balstoties uz pamatjautājumiem, noteica un novērtēja jomas, kurās netika izpildītas Jumta līguma saistības. Galvenā no tām bija pienākums veikt pilnīgu digitalizāciju astoņos gados.

Privatizācijas aģentūra regulāri tiekas ar *Lattelekom* vadību, apspriežot uzņēmuma darbības jautājumus, t.sk. sniedzot atļaujas lielu aizdevumu saņemšanai un iespāidīgās kapitālieguldījumu programmas būtiskajos jautājumos, kā arī apspriežot tādus pamatjautājumus kā sektorpolitika un tarifi. Tā kā *Sonera* pārņēma no *Cable & Wireless* atbildību par Vadības līgumu, notika izmaiņas *Lattelekom* vadībā.

Kamēr notika sarunas starp *Cable & Wireless* un *Sonera*, Privatizācijas aģentūras un *TILTS* tikšanās tika iesaldētas. Tās atsākās 1998.g. oktobrī, kad *Sonera* iesniedza savas prasības par kompensāciju, kas pienākas *Lattelekom* sakarā ar tā monopolperiodes samazināšanu līdz 2003.gadam. *Lattelekom* paredz spēcīgu konkurenci Rīgā un starptautisko tālsarunu nodrošināšanā, kas ievērojami samazinās *Lattelekom* peļņu.

TILTS ir gatavs pielāgt ekskluzivitātes perioda samazināšanu, ja par to tiks saņemta kompensācija, ja būs ieviesta regulējošā sistēma un ja *Lattelekom* tarifi būs līdzsvarošoti, lai tas spētu izturēt konkurenci. *Lattelekom* spēra lielu soli tarifu līdzsvarošanā 1998.g. 1.aprīlī, un tālāka līdzsvarošana tika plānotā 1999.g. 1.aprīlī, taču ar satiksmes ministra 31.03.1999. rikojumu jaunie tarifi netika ieviesti.

Konkurences rezultātā samazināsies cenas, kas savukārt veicinās tirgus paplašināšanos. Ir piemēri telekomunikāciju kompānijām, kas pēc ekskluzivitātes tiesību zaudēšanas tomēr ir spējušas panākt peļņas palielināšanos, kad viņu tirgus daja samazinās vienlaicīgi pieaugašajā tirgū. Telekomunikācijas bija galvenais Eiropas kapitāla tirgu sektors, kur 1998.gadā bija ievērojams pieaugums.

1997.gadā *Lattelekom* ieņēmumi palielinājās līdz 96 miljoniem latu un uzņēmuma tirā peļņa bija 12 miljoni latu. 1998.gadā saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedibas standartiem ieņēmumi bija 116 milj. latu un peļņa – 20,8 milj. latu. Saskaņā ar LR likumdošanu apgrozījums bija 115 milj. Latu, zaudējumi 1,7 milj. latu. Arvien pieaugašu peļņas daļu dod *Lattelekom* piederošā Latvijas Mobilā telefona (LMT) 23% akciju pakete. Viens no *Lattelekom* galvenajiem stratēģiskajiem mērķiem ir iegūt atlikušo 28% akciju paketi, kas pieder Latvijas Republikai. *Sonera* un *Telia* katrai pieder 24,5% LMT akciju. Mobilā telefona kompānijas šobrīd piedzīvo ļoti strauju attīstību. Mobilo telefonu zvani pašlaik veido 50% no kopējā telefona zvanu apjoma Skandināvijas valstīs.

Lai veiktu Latvijas Republikai piederošās *Lattelekom* 51% kapitāla dajas paketes privatizāciju, ir jāiegulda ievērojams darbs. Tas nozīmē, ka darba pietiks visa 1999.gada garumā. Rezultātā būtu jāpanāk:

- Jumta līguma (ieskaitot vadības līgumus) nosacījumu izmaiņas;
- visu Jumta līguma līgumslēdzēju pušu vienošanās par kompensācijas prasībām;
- vienošanās par jaunās akciju sabiedrības statūtiem;
- *TILTS* atteikšanās no pārmpirkuma tiesībām;
- *Lattelekom* tālakās darbibas virzienu saskapošana;
- sagatavošanās akciju publiskajam piedāvājumam Rīgas Fondu biržā;
- sagatavošanās *Lattelekom* akciju starptautiskajam piedāvājumam.

Āoti būtiski ir sagatavot ari likumprojektu par neatkarigo regulatoru, to apstiprināt un realizēt, taču tā jau ir Satiksmes ministrijas funkcija.

Pasaules Bankas un Eiropas Savienības *Phare* programmas konsultanti visu gadu ir snieguši atbalstu sarunās starp Latvijas pusi un *TILTS*, kā arī privatizācijas procesā.

PA darbība sociālo problēmu risināšanā

Strukturālo reformu radīto negatīvo sociālo efektu mīkstināšana bija viens no PA uzdevumiem 1998.gadā.

Kopš dibināšanas 1994.gadā PA ir rūpējusies ne vien par nopietnu ipašnieku un investīciju piesaisti uzņēmumiem, bet arī par privatizējamo valsts uzņēmumu darbinieku sociālo problēmu risināšanu – iekavēto darba algu, neizmaksāto atlaišanas pabalstu un sociālā nodokļa parādu segšanu. Tādēļ, pārņemot savā valdījumā gan lielos valsts uzņēmumus, kas tika nodoti privatizācijai jau visnotaļ bēdīgā saimnieciskā stāvoklī, kā, piemēram, VEF un RVR, gan arī maksātnespējīgos un likvidējamos valsts uzņēmumus, PA jau laikus sāka strādāt pie priekšlikumiem likumdošanas sakārtošanai, lai nodrošinātu minēto uzņēmumu darbinieku sociālās tiesības.

Sociālo jautājumu risinājums tika meklēts saskaņā ar Eiropas Savienības 1980.gada direktīvu *Par dalībvalstu likumu saskanošanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā* un Starptautiskās darba organizācijas 173. konvenciju. Minētā konvencija un ES direktīva paredz garantiju institūcijas izveidi, kas nodrošinātu garantijas strādājošajiem gan valsts uzņēmumos, gan privātuzņēmumos šo uzņēmumu maksātnespējas praksē. Latvijā šādas garantiju institūcijas pašlaik nav. Pie šī jautājuma strādā darba grupa, kas izveidota Labklājības ministrijā.

Līdz garantiju institūcijas izveidei tiek piedāvāti jau 1997.gadā pēc PA iniciatīvas izstrādātie un 1998.gada 27.janvāri apstiprinātie MK noteikumi Nr.34 *Maksātnespējīgo valsts uzņēmumu un maksātnespējīgo valsts kontrolēto statūtsabiedrību darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtība*. Šo noteikumu mehānisms ir plašaks nekā minētā 173. konvencija. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek apmierināti darbinieku prasījumi maksātnespējīgajos uzņēmumos gadījumos, kad likumā *Par uzņēmumu un uzņēmēj-sabiedrību maksātnespēju* un citos normativajos aktos ir paredzēts apmierināt minētos prasījumus, bet maksātnespējīgais uzņēmums to nespēj, kā arī kārtību, kādā tiek iegūti līdzekļi darbinieku prasījuma apmierināšanai pārejas periodā – līdz 1999.gada 31.decembrim.

Noteikumi nosaka vienotu kārtību, kādā kompensējami maksātnespējīgo valsts kontrolēto uzņēmumu darbinieku prasījumi par darbā gūtā kaitējuma, darba algas un sociālā nodokļa parādu samaksu.

Saskaņā ar šiem noteikumiem PA līdzekļus darbinieku prasījuma apmierināšanai var iegūt, rezervējot speciālas kvotas šīm mērķim no privatizācijai nodoto uzņēmumu kapitāla daļu pārdošanas. Ja par maksātnespējas risinājumu tiek apstiprināts mierizlīgums vai sanācīja, PA izmaksāto summu atmaksāšana jāparedz mierizlīgumā vai sanācījas plānā.

1998.gada 21.aprīlī tika pieņemti MK noteikumi Nr.149, kas noteica, ka Ministru kabinets ir tiesigs piemērot noteikumus Nr.34 citiem maksātnespējīgajiem uzņēmumiem un uzņēmējsabiedribām, izdodot attiecīgu rīkojumu, kurā norāda maksātnespējīgo uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību, kurai tiek piemeroti šie noteikumi, kā arī norāda, kādi darbinieku prasījumi tiek apmierināti.

1998.gada 28.jūlijā tika pieņemti grozījumi MK noteikumos Nr. 34, saskaņā ar kuriem prasījumi apmierināmi maksātnespējīgo uzņēmumu darbiniekiem, ar kuriem ir izbeigtas darba attiecības maksātnespējas periodā, kā arī šajos noteikumos paredzētajos gadījumos darbiniekiem, ar kuriem darba attiecības izbeigtas pirms valsts uzņēmuma vai valsts kontrolētas statūtsabiedrības atzišanas par maksātnespējīgu.

Bez tam MK ir izdevis vairākus rīkojumus, saskaņā ar kuriem atsevišķu maksātnespējīgo uzņēmumu darbinieku prasījumi segti no valsts ipašuma privatizācijas fonda līdzekļiem, pamatojoties uz likumu *Par valsts un pašvaldību ipašuma privatizācijas*

fondiem, vai privatizācijas iepnēmumiem palielinot PA paredzētos atskaitījumus. Ar atsevišķiem MK rikojumiem 1998.gadā apmierināti a/s *Rīgas porcelāns*, SIA *Redeks*, valsts a/s *Rīgas radio rūpnīca*, SIA *Rīgas filcs* un a/s *Rīgas vagonu rūpnīca* darbinieku prasījumi.

Pavisam 1998.gadā darbinieku prasījumi apmierināti 63 maksātnespējigos valsts uzņēmumos vai valsts kontrolētās statūtsabiedrībās. Prasījumu apmierināšanai pavisam piešķirti vairāk nekā 2,79 milj. latu, t.sk. parādu apmaksa darbiniekiem piešķirti vairāk nekā 367 tūkst. latu, bet pārskaitīšanai sociālajā budžetā pavisam piešķirti vairāk nekā 2,42 milj. latu.

Visvairāk līdzekļu darbinieku prasījumu apmierināšanai piešķirti šādiem maksātnespējīgiem valsts uzņēmumiem un maksātnespējīgām valsts kontrolētām statūtsabiedrībām:

	Pavisam kopā (Ls)	T. sk.: pārskaitīts sociālajā budžetā	darbiniekiem izmaksātās darba algas
A/s "Rīgas vagonu rūpnīca"	783 221,59	609 791,68	173 429,91
Valsts a/s "VEF –Tranzistors"	363 591,53	363 591,53	–
Valsts a/s "Rīgas radio rūpnīca"	323 943,66	308 086,06	15 875,60
Valsts a/s "VEF – KT"	210 443,40	210 443,40	–
V/u "Hidrolat"	156 228,45	156 228,45	–
V/u "Rīgas motorūpnīca"	118 139,47	95 210,03	22 929,44
V/u "Valsts tekstilkombināts "Astotais marts"	115 231,83	110 416,48	4 815,35
V/u "Kosmoss"	69 558,71	46 220,32	23 338,39
V/u "Valsts Slokas celulozes un papīra fabrika"	65 521,18	61 649,69	3 871,49
V/u "Liepājas okeāna zvejas flotes bāze"	47 490,12	47 490,12	–

Visbeidzot jāuzsver, ka darbinieku sociālo nodokļu parādu samaksa un prasījumu apmierināšana ir Jāvusi maksātnespējīgo uzņēmumu darbiniekiem ne vien saņemt iekavētās darba algas, bet arī nokārtot nepieciešamās formalitātes bezdarbnieku pabalstu saņemšanai un pensiju aprēķinam.

Turklāt arī uzņēmumu pirkuma ligumos PA uziek par pienākumu pircējam saglabāt noteiktu darba vietu skaitu. Rezultātā 1998.gadā pirkuma ligumos paredzēts saglabāt pavisam 7607 darba vietas. Gadījumā, ja pircējs nesaglabā privatizācijas noteikumos noteikto darba vietu skaitu, viņam piecu darbdienu laikā no darba līguma laušanas briža ir jāiemaksā nodarbinātības fondā naudas summa, kura atbilst 140 procentiem no valsts noteiktās sešu mēnešu minimālās darba algas kopsummas jeb 420 lati par katru likvidēto darba vietu saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 170. Līdz Nodarbinātības fonda izveidošanai minētā summa iemaksājama valsts sociālās apdrošināšanas budžetā.

1998.gadā par vienu latu pārdoti 15 valsts īpašuma objekti. To pircēji pārņēmuši objektu saistības 1,59 milj. latu apmērā, apņēmušies saglabāt 163 darba vietas un veikt investīcijas 10 milj. latu apmērā. Bez tam valsts a/s *Lokomotive* akciju kontrol-paketi pārdeva par 29 latiem, t.i., viens lats un viens privatizācijas sertifikāts, nosakot, ka pircējs saglabā 2275 darba vietas un pārņem saistības 13,55 milj. latu apmērā. Par 56 latiem jeb diviem privatizācijas sertifikātiem pārdeva valsts a/s *Daugava* akciju kontrolpaketi, nosakot, ka pircējs saglabā 195 darba vietas un pārņem saistības 1,2 milj. latu apmērā.

Ārvalstu investīciju piesaistīšana

Ārvalstu investīcijas Latvijā • Ārvalstu investīciju ienākšana valstī liecina par tās ekonomikas stabilitāti, labvēlīgu vidi uzņēmējdarbībai un valsts attīstības potenciālu. Privatizācija – viens no ārvalstu investīciju ieplūšanas efektīvākajiem mehānismiem – ir sekmīgi noritējusi arī 1998.gadā un jāvusi piesaistīt Latvijas ekonomikai ārvalstu investīcijas 49 miljonu latu apmērā, ārvalstu investoriem samaksājot par nopirktajiem valsts uzņēmumiem, valsts kapitāla daļām un kapitalizācijas rezultātā izveidotajām valsts kapitāla daļām 21 574 502 latus un apņemoties investēt 27 500 000 latu.

Pēc sevišķi veiksmīga 1997.gada, kad Privatizācijas aģentūras darbības rezultātā piesaistīto ārvalstu investīciju apjoms sasniedza 68 miljonus latus, 1998.gadā bija vērojams zināms kritums. Tas skaidrojams ar kavēšanos to lielo uzņēmumu privatizācijā, kuri dod lielāko ieguldījumu ārvalstu investīciju piesaistē, kā arī Krievijas krizes ietekmi uz valsts ekonomikas attīstību kopumā. Tomēr pagājušajā gadā sasniegtais – 63 noslēgtie pirkuma ligumi ar ārvalstu uzņēmējiem un Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem ar ārvalstu kapitālu liecina, ka vismaz divdesmit triju valstu investoru uzticēšanās Latvijas ekonomikas attīstībai nav mazinājusies.

Lielākie ārvalstu investīciju projekti • Trīs lielākie privatizācijas darījumi, kas jāva piesaistīt ārvalstu investīcijas, deva ievēojamāko daļu no pagājušajā gadā privatizācijas procesa piesaistītā ārējo investīciju apjoma. Valsts stividoru kompānijas "Rīnūži" 45% akciju, valsts sanatorijas "Ķemerī" un valsts uzņēmuma "Rīgas eksperimentālā kuģu mehāniskā rūpnīca" privatizācijas rezultātā tika piesaistītas ārvalstu investīcijas par kopējo summu 32 684 151 lats un pircēju pārstāvētās valstis – Kazahstāna, Itālija un Igaunija – kļuva par lielākajām investorēm to valstu vidū, kuras 1998.gadā investējušas uzņēmumu privatizācijā Latvijā.

Privatizācijas projekts, kura realizācijas rezultātā ir piesaistīts vislielākais ārvalstu investīciju apjoms 1998.gadā, ir valsts stividoru kompānijas "Rīnūži" privatizācija. Tā izraisīja visplašāko interesi potenciālo investoru vidū. Izsoles rezultātā noteiktā pārdošanas cena vairāk nekā divarpus reizes pārsniedza sākotnējo cenu, kas bija noteikta 1 884 150 latus. Par izsoles uzvarētāju tika atzīta Latvijā reģistrēta firma SIA "Naval Invest", kura 100% pieder Kazahstānas uzņēmējiem. SIA "Naval Invest" iegādājās 45% "Rīnūžu" akciju par 5 234 150 latiem un apņēmās investēt 6 500 000 latus trīs gadu laikā.

Otrs lielākais privatizācijas ligums 1998.gadā, kas noslēgts ar ārvalstu pircēju, bija valsts uzņēmuma sanatorijas "Ķemerī" privatizācija. Šo objektu izsoles rezultātā iegādājās Itālijas firma *Ominasis Italia S.R.L.* par 900 000 latus. Itāļi apņēmās investēt 10 000 000 latus piecu gadu laikā un izveidot Ķemeros modernu starptautiskas klases atpūtas un atvesejošanas centru.

Trešais lielākais darījums, kas jāva piesaistīt nozīmīgas ārvalstu investīcijas, tika noslēgts par valsts uzņēmuma "Rīgas eksperimentālā kuģu mehāniskā rūpnīca" pārdošanu Latvijā reģistrētai akciju sabiedrībai *Talinvest Real Estate*, kuras ipašnieki ir Igaunijas uzņēmēji. Pirkuma cena tika noteikta 50 001 lats, bet privatizācijas noteikumos investīcijas paredzētas 10 000 000 latus apmērā – tās būs jāiegulda biznesa centra būvniecībā turpmāko trīs gadu laikā.

Kā lielāko privatizācijas darījumu finansu jomā jāmin 1998.gada 9.aprīļi noslēgto Latvijas Investīciju bankas valsts kapitāla daļu pārdošanas ligumu ar Somijas kompāniju *Finnish Fund for Industrial Cooperation Ltd.* Pirkuma summa veidoja 2 504 320 latus un bija lielākā ar privatizācijas palidzību piesaistītā ārvalstu finansu investīcija 1998.gadā.

Ārvalstu investīciju projekti attīstībā • Privatizācijas aģentūra četru gadu laikā kopš savas dibināšanas ir noslēgusi kopumā 259 pirkuma ligumus ar ārvalstu investoriem un Latvijā reģistrētām kompānijām, kas pieder ārvalstniekiem, un piesaistījusi ārvalstu investīcijas 197 559 355 latu apjomā, no kurām 110 882 729 latus ārvalstu pircēji ir samaksājuši kā pirkumu cenu un 86 676 626 latus apsolījuši investēt turpmākajos gados. Daudzi no noslēgtajiem pirkuma ligumiem paredz veikt nozīmīgas investīcijas pārdotajos objektos, tāpēc PA pievērš pastiprinātu uzmanību pirkuma ligumos paredzēto noteikumu izpildei un seko privatizācijas projektu turpmākai attīstībai. No pēdējo gadu laikā noslēgtajiem ligumiem, kas paredz ārvalstu investīciju ieguldīšanu, par īpaši sekmiņiem jāatzīst divi – *Rīgas tehnoloģisko rīku rūpniecas* un *Valmieras stikla šķiedras rūpniecas* – privatizācijas projekti.

Rīgas tehnoloģisko rīku rūpnieca (RTR)

V/u *Rīgas tehnoloģisko rīku rūpnieca* 1996.gada 10.aprili tika pārdota Singapūras uzņēmumam *ACMA Ltd*. Privatizācijas noteikumi paredzēja 1 000 000 latu samaksāt privatizācijas sertifikātos un investēt turpmāko gadu laikā 2 000 000 latu, saglabājot 500 darba vietas. Šodien bijusī *Rīgas tehnoloģisko rīku rūpnieca* ir kļuvusi par modernu uzņēmumu un ar jauno nosaukumu – *Acot Technologies* – tā ir pazīstama daudzās pasaules valstis.

Pirms diviem gadiem, kad bijušo RTR privatizēja, rūpnieci bija atvienota elektībra un siltums. Kopš tā laika divas trešdaļas rūpniecas padomju laika iekārtu ir demontētas un to vietā uzstāditi ar datoriem kontrolējami darbagaldi veidņu izgatavošanai. Uzņēmuma apgrozījums palielinājies no mazāk 0,2 miljoniem latu 1997.gadā līdz 3,6 miljoniem latu 1998.gadā. Pašlaik uzņēmumā strādā 350 darbinieku, taču, realizējot uzņēmuma attīstības plānu, to skaits pakāpeniski pieaug. Daudz līdzekļu tiek ieguldīts darbinieku apmācībā. Uzņēmuma produkcija – plastmasas veidnes sadzives priekšmetiem, sagataves elektroaparātiem, kā arī kosmētikas nozarei – tiek eksportēta uz Skandināvijas valstīm, Lielbritāniju, Franciju, Vāciju, ASV, Izraēlu, Singapūru u.c. valstis.

Pateicoties prasmīgai uzņēmuma vadībai un pamatotam biznesa plānam, *Acot Technologies* ir izveidojies par lielāko veidņu un formu ražotāju Baltijas valstis un divu gadu laikā uzņēmums cer kļūt par lielāko Eiropā.

Valmieras stikla šķiedras rūpnieca

Valmieras stikla šķiedras rūpniecas nedalāmā akciju pakete (49% akciju) 1996.gada 22.oktobri tika pārdota koncernam *Glasseiden GmbH*. Pirkuma cena bija 5 635 000 latu un turpmākajos gados tika apsolīts investēt uzņēmumā 13 000 000 latus, saglabājot 1207 darba vietas.

Divos gados kopš Valmieras uzņēmuma privatizācijas stratēģiskais investors ieguldījis ražošanas attīstībā aptuveni divus miljonus latu. Uzņēmums galvenokārt eksportē stikla šķiedras izstrādājumus elektronikai, mašīnbūves nozarēm, kā arī stikla šķiedras materiālus celtniecībai. Produkcija kopumā tiek eksportēta uz 24 valstīm, t. sk. uz Vāciju – ap 50%, Poliju – 22%, Slovākiju, Čehiju, Japānu.

1998.gadā akciju sabiedribas *Valmieras stikla šķiedra (VSŠ)* apgrozījums palielinājās par 30 procentiem, sasniedzot 12,7 miljonus latu. Ari peļņa palielinājās par 24 procentiem un ir 960 tūkstoši latu. Jürgens Praiss–Daimlers (Jurgen Preiss–Daimler), *Glasseiden GmbH* Oschatz īpašnieks un a/s VSŠ padomes priekšsēdētājs, uzsvēris, ka viņa mērķis, iegādājoties Valmieras rūpniecu, bija piecos gados panākt apgrozījuma dubultošanos. Spriežot pēc VSŠ attīstības dinamikas, plānoto mērķi izdosies sasniegt.

PA starptautiskajā apritē

Informācijas apmaiņa • Informācijas pieejamības un privatizācijas procesa "caurspīdīguma" nodrošināšana ir viens no pamatprincipiem, kuru savā darbibā ievēro Privatizācijas aģentūra. Vietējā un starptautiskā sabiedrība regulāri tiek informēta par visām norisēm privatizācijas jomā. Lidzās tradicionāliem informācijas izplatīšanas līdzekļiem, tādiem kā TV, radio un prese, Privatizācija aģentūra izmanto šodien pieejamos modernos komunikāciju līdzekļus, piemēram, Internet. 1997.gadā izveidotā PA Internet mājas lapa no prezentācijas līdzekļa ir kļuvusi par neaizvietojamu darba instrumentu, kas Jauj gan vietējiem, gan ārvalstu interesentiem operatīvi iegūt informāciju par privatizācijas procesu un tā aktualitātēm.

Īpaša nozīme tiek piešķirta starptautiskās sabiedrības informēšanai par privatizācijas procesa gaitu. Pagājušā gada oktobrī Privatizācijas aģentūrā viesojās Vācijas žurnālistu delegācija, kuras viziti Latvijā organizēja un finansēja Roberta Boša fonds (Robert Bosch Stiftung). Vācijas žurnālisti tika iepazīstināti ar privatizācijas procesa norisēm Latvijā un informēti par Vācijas uzņēmēju iespējām tajā piedalīties. Nozīmīga ārvalstu žurnālistu delegācija viesojās Privatizācijas aģentūrā novembrī. Šo viziti organizēja Latvijas Banka sadarbībā ar firmu *Bloomfield Turner Associates*. Delegācijas sastāvā bija tādu pazistamu Eiropas preses izdevumu pārstāvji kā, piemēram, *The Times*, *Financial Times*, *Handelsblatt* un *Dagens Industri*. Šādas tikšanās reizes ar internacionālās preses pārstāvjiem Jauj uzrunāt plašu starptautisko biznesa auditoriju un stāstīt par Latvijas sasniegumiem privatizācijas procesā, kā arī par investīciju iespējām privatizējamajos uzņēmumos.

Privatizācijas aģentūras vadiba regulāri piedalās nozīmīgu starptautisko institūciju organizētajās sanāksmēs, kurās sniedz informāciju par privatizācijas gaitu Latvijā. Maijā PA ģenerāldirektors Jānis Naglis kopā ar Ārejo sakaru grupas vadītāju Selgu Laizāni apmeklēja ERAB pilnvarnieku sanāksmi Kijevā, kur J.Naglis tikās ar sanāksmes dalībniekiem un informēja par privatizācijas procesa gaitu. S.Laizāne savukārt iepazinās ar šī pasākuma organizēšanas procesu, jo aprili PA tika atzīta par uzvarētāju Finansu ministrijas rikotajā konkursā par tiesībām organizēt Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) pilnvarnieku sanāksmi Rīgā, 2000.gada 19.–22.maijā. Augustā tika reģistrēts PA meitas uzņēmums *Birojs 2000*, kura galvenais darbības veids būs organizatoriskie pasākumi sanāksmes norises nodrošināšanai. Šis nozīmīgais forums būs lieliska iespēja informēt Eiropas finansu elites pārstāvjus par Latvijas sasniegumiem un attīstības potenciālu.

1998.gads bija nozīmīgs Latvijai ar tās starptautisko aktivitāšu koncentrēšanu uz ieklaušanos Eiropas Savienības (ES) paplašināšanas pirmajā kārtā. Lai apliecinātu Latvijas uzņēmumu spēju izturēt ES valstu konkurences spiedienu, PA vairākkārt informēja Eiropas Komisiju (EK) par sasniegumiem privatizācijas jomā, veidojot konkurētspējīgus privātos uzņēmumus. Vairākkārt 1998.gada laikā PA ģenerāldirektors J.Naglis Briselē tikās ar dažādu EK direktorātu pārstāvjiem, lai skaidrotu privatizācijas norises Latvijā. Privatizācijas aģentūras veikums augstu tika novērtēts Eiropas Komisijas 1998.gada rudens ziņojumā, kurā EK norāda, ka Latvijas ekonomikas pieaugums kļuvis straujāks galvenokārt sakarā ar piesaistīto investīciju apjoma pieaugumu un ievērojamu ārvalstu tiešo investīciju ieplūšanu Latvijā. Savukārt nesenais ārvalstu tiešo investīciju ieplūduma pieaugums izskaidrojams ar paātrināto privatizācijas procesu.

Privatizācijas aģentūrā regulāri notiek tikšanās ar dažādu starptautisko finansu institūciju pārstāvjiem, kurās PA vadiba informē par privatizācijas procesa norisēm. Pagājušajā gadā ir notikušas tikšanās ar Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas pārstāvjiem. Augustā Privatizācijas aģentūrā viesojās Belģijas Karalistes ārlietų ministrs Eriks Dereiki kopā ar oficiālu delegāciju. Aģentūras vadiba regulāri tiekas ar starptautisko kreditreitingu aģentūru pārstāvjiem, piemēram, *Standard & Poor's*, *Moody's* un *Fitch IBCA*. Šīs aģentūras sastāda Latvijas kreditreitingu, kas nepieciešams, lai potenciālie ārvalstu investori iegūtu objektīvu informāciju par mūsu valsti.

Baltijas un citu valstu pieredzes apgūšana uzņēmumu privatizācijā Jauj vieglāk veidot mūsu uzņēmumu privatizācijas procesu. Tāpēc Privatizācijas aģentūra gan pati organizē, gan arī tās darbinieki aktīvi piedalās dažādos starptautiskos semināros un konferencēs. Privatizējamās va/s *Latvenergo* privatizācijas un Baltijas elektroenerģijas tirgus veidošanās kontekstā kā īpaši nozīmīgs ir jāmin PA organizētais seminārs *Baltijas enerģētikas tirgus pakāpeniskas attīstības iespējas*, kas notika Rīgā 1998.gada 8. un 9.decembrī. Seminārā piedalījās aptuveni 40 dalībnieku, kas pārstāvēja Baltijas valstu ministrijas, enerģētikas uzņēmumus un enerģētikas tirgu regulējošās organizācijas.

Ārvalstu tehniskā palīdzība 1998.gadā • PA ir izveidojusies sekmīga sadarbība ar nozīmīgām starptautiskām organizācijām, kas jau vairākus gadus sniedz Privatizācijas aģentūrai tehnisko palīdzību. Tieši pateicoties tehniskās palīdzības programmu ietvaros realizētajiem projektiem, PA ir spējusi izmantot starptautisko pieredzi privatizācijas jomā un veiksmīgi to adaptēt Latvijas vajadzībām.

Vācijas valdība jau ceturto gadu *Transform* konsultāciju programmas ietvaros sniedz tehnisko palīdzību PA, nodrošinot vācu konsultantu darbību Latvijā. Pamatojoties uz tehniskās palīdzības līgumu starp PA un *Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH*, vācu konsultantu firmas *INDECON GmbH* darbinieki turpināja darbu pie privatizējamās va/s *Latvenergo* privatizācijas sagatavošanas un sadarbojās ar PA Kontroles departamentu, daloties pieredzē līgumu kontroles jautājumos. Vācu konsultanti sadarbojas ar PA jau četrus gadus. Katru gadu viņu darbs tiek konkretizēts atbilstoši Privatizācijas aģentūras aktuālajām vajadzībām un privatizācijas procesa gaitai. Ievērojot to, ka aktīvā uzņēmumu privatizācija ir pabeigta, konsultantu darbs 1998.gadā pamatā tika koncentrēts lielo uzņēmumu privatizācijas projektu gatavošanai.

1998.gadā turpinājās iepriekšējā gadā uzsāktais ES PHARE finansētais tehniskās palīdzības projekts *Atbalsts Latvijas Privatizācijas aģentūrai*, kuru realizēja konsorcijs *Barents Group Europe*. Šīs grupas konsultanti turpināja strādāt pie lielo uzņēmumu privatizācijas projektiem, t.sk. privatizējamās va/s *Latvijas nafta* un SIA *Lattelekom*. *Barents Group Europe* konsultanti aktīvi sekmē starptautiskās pieredzes pārņemšanu telekomunikāciju nozarē, kā arī iesaistās un sniedz padomu citu nozīmīgu infrastruktūras privatizācijas projektu izstrādē.

Tāpat turpinājās darbs 1995.gadā uzsāktās uzņēmumu un finansu sektora restrukturizācijas programmas ietvaros, saskaņā ar kuru vairākus PA projektus palīdzēja sagatavot un realizēt Pasaules Bankas konsultants Agnārs Johansons. Pasaules Bankas konsultanta darbība ir iespējama, pateicoties ar Pasaules Bankas starpniecību saņemtajam Kanādas Trasta fonda finansiālajam atbalstam (grantam). Svarīgākie projekti, pie kuriem strādāja Agnārs Johansons, bija privatizējamās va/s *Latvijas kuģniecība* izpēte un sagatavošana privatizācijai un SIA *Lattelekom* valsts kapitāla daļas privatizācijas sagatavošana.

Pieredzes apmaiņa ar privatizāciju veicošām institūcijām citās valstīs • Privatizācijas aģentūras darbinieki regulāri tiekas ar citu valstu līdzīga profila organizāciju pārstāvjiem, lai apmainītos ar informāciju un dalītos pieredzē. Tradicionālas ir tikšanās ar Igaunijas un Lietuvas privatizācijas aģentūrām, kurās tiek pārrunātas valsts īpašuma privatizācijas norises katrā no Baltijas valstīm.

Aktīva sadarbība turpinās ar Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu privatizācijas organizāciju *CEEPN*. Tā sadarbojas ar 27 valstu institūcijām, kas galvenokārt nodarbojas ar privatizācijas procesiem šajās valstīs. Latvija kļuva par *CEEPN* dalībvalsti 1994.gada novembri. No 1995. līdz 1997.gadam PA ģenerāldirektors J.Naglis bija ievēlēts par *CEEPN* Vadības komitejas priekšsēdētāju.

SIA Birojs 2000

1998.gada aprīlī Finansu ministrijas rikotajā konkursā *Par tiesībām organizēt Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) pilnvarnieku sanāksmi Rīgā 2000.gada 19.–22.maijā* uzvarēja PA Ārējo sakaru grupas iesniegtais piedāvājums. Rezultātā 1998.gada 17.augustā Uzņēmumu reģistrā tika reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību *Birojs 2000* (turpmāk – *Birojs*), kuras dibinātāji ir PA (99%) un SIA MSB (1%). Tādējādi *Birojs* kļuva par ERAB pilnvarnieku sanāksmes organizēšanas Rīgā koordinācijas centru.

1998.gadā projekta ietvaros darbu uzsāka Selga Laizāne (koordinācijas centra vadītāja un SIA *Birojs 2000* direktore), Anda Kalniņa (projektu vadītāja), Māris Tiknuss (projektu vadītājs), bet no 1999.gada *Birojā–2000* strādā Pauls Puķe (projektu vadītājs), Vija Kasakovska (projektu vadītāja), Kristine Saulriete (direktore palidze), Endo Lapsa un Laila Škoba (juristi) un Irēna Ozerska (grāmatvede).

Darbības virzieni • *Birojs* ir sabiedrisko attiecību kompānija, kurās darbības virzieni ir šādi:

- Konferenču un semināru organizēšana
- Sponsorēšanas programmu izstrāde
- Mediju attiecību veidošana
- Preses konferenču un prezentāciju organizēšana
- Mārketinga komunikācija
- Krīzes un problēmu menedžments
- Iekšējā komunikācija
- Reprezentatīvo materiālu sagatavošana un izdošana
- Gada pārskatu sagatavošana un izdošana
- Svešvalodu apmācība

Profesionāla komanda – panākumu pamats • *Biroja* darbiniekiem ir zināšanas un pieredze tādās sfērās kā sabiedriskās attiecības, mārketinga, finansas, ekonomika. Ir pieredze konferenču, izstāžu, semināru, prezentāciju, dažādu oficiālo un neoficiālo pasākumu, Latvijas biznesa dienu ārvalstis, kā arī politisko partiju priekšvēlēšanu reklāmas kampaņu organizēšanā.

Pamatā *Birojā* strādājojošie darbinieki ir guvuši pieredzi, darbojoties PA Ārējo sakaru grupā. 1994.gadā, kad tika dibināta PA, sabiedrisko attiecību nozare Latvijā tikko sāka attīstīties. Apgūstot profesionālās zināšanas sabiedrisko attiecību jomā, tika pamatoata attiecīgas struktūrvienības izveides nepieciešamība PA. Lidz ar to Ārējo sakaru grupas speciālisti patstāvīgi izstrādāja un realizēja minētās struktūrvienības darbības principus. Līdzīgi darbības principi tika izstrādāti un noteikti, dibinot *Biroju*.

Informācijas nodrošināšana • Lai nodrošinātu pilnīgu informācijas apriti par gatavošanos ERAB pilnvarnieku sanāksmei Rīgā, *Birojs* sadarbojas gan ar sabiedriskās domas veidotājiem – žurnālistiem, gan ar potenciālajiem sanāksmes atbalstītājiem – dalībniekiem, reklāmdevējiem un sponsoriem. Par gatavošanos sanāksmei pastāvīgi tiek informētas iesaistītās starptautiskās organizācijas un politiskās institūcijas, piemēram, Saeimas, valdības, pašvaldību, sabiedrisko organizāciju un politisko partiju pārstāvji.

Par gaidāmo sanāksmi un citām aktivitātēm *Birojs* informē masu saziņas līdzekļus, regulāri nosūtot informāciju gan par Uzraudzības komitejas sēdēs pieņemtajiem lēmumiem, gan par ERAB pārstāvju vizītēm Rīgā, gan arī par konkursiem un izsolēm, kas tiek rikoti dažādu pakalpojumu sniegšanai ERAB sanāksmes organizēšanas laikā. *Biroja* pārstāvījus atbild uz žurnālistu pieprasījumiem un sniedz intervijas dažādu mediju pārstāvjiem. *Birojs* ir organizējis preses konferences sakarā ar ERAB ģenerālsekretnāra Antonio Marijas Kostas (*Antonio Maria Costa*) un ERAB izpilddirektora Latvijā, Somijā un Norvēģijā Kari Nara (*Kari Nars*) vizīti Rīgā 1998.gada oktobrī un 1999.gada jūnijā.

Informācija par izsolēm, konkursiem, vizitēm un citām aktualitātēm tiek nosūtīta vadošajām ziņu aģentūrām LETA, BNS un REUTER. Jau no 1998.gada augusta ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar biznesa žurnālu *Biznesa Partneri*, regulāri sniedzot žurnāla lasītājiem pārskatu par aktualitātēm. *Biroja* darbinieki regulāri sagatavo informāciju centrālajiem laikrakstiem, ir ievietots raksts starptautiskā finansu izdevuma *Euromoney* gatavotajā grāmatā par gaidāmo ERAB pilnvarnieku sanāksmi Rīgā 2000.gada maijā, kā arī sagatavota informācija un raksti vietējiem izdevumiem. Intervijas ar *Biroja* pārstāvjiem atspoguļotas vadošajos Latvijas medijos, piemēram, laikrakstos *Dienas Bizness*, *Diena*, *NRA* u.c.

No 1999.gada maija iznāk mēnešraksts *Birojs 2000 Ziņas*, kas nodrošina regulāru informācijas apriti starp *Biroju* un sanāksmes organizēšanā iesaistītajām institūcijām, sniedzot informāciju par *Biroja* projektiem saistībā ar ERAB sanāksmes rīkošanu Rīgā 2000.gada maijā un stāstot par sanāksmes sagatavošanas gaitu, rezultātā tiek veicināta arī projektā iesaistīto institūciju publicitāte. Sākot ar 1999.gada jūniju, ik nedēļu Latvijas Televīzijas 1.kanālā tiek pārraidīts TV sižets par gatavošanos ERAB pilnvarnieku sanāksmei.

Pamatinformācija un informācija par aktualitātēm (arī par izsolēm un konkursiem) tiek ievietota un regulāri atjaunota *Biroja* mājas lapā Internetā, kurās adrese ir: www.birojs2000.lv Turpat var lasīt arī *Birojs 2000 Ziņas latviešu* un arī angļu valodā.

Lai nodrošinātu iekšējo informācijas apmaiņu, tiek veidoti preses pārskati, kuros tiek apkopota informācija par ERAB, par ERAB pārstāvju vizitēm Rīgā, par izsolēm un konkursiem, ko izsludina *Birojs*.

Konkursi un izsoles • Lai veiksmīgi organizētu gan ERAB pilnvarnieku sanāksmi, gan Biznesa forumu, kopš 1998.gada augusta saskaņā ar likumu *Par valsts un pašvaldību pasūtījumu* tiek organizētas izsoles un konkursi, rezultātā ikviena pasūtījuma realizēšanai tiek izraudzīti labākie Latvijas uzņēmēji, tādējādi nodrošinot Latvijai starptautisku rikotājvalsts prestižu.

1998.gadā tika sarikotas sešas izsoles. 1999.gada pirmajos piecos mēnešos izsludinātās astoņas izsoles, bet līdz gada beigām paredzēts izsludināt vēl 13 izsoles. Kā nozīmīgākās no jau notikušajām izsolēm var minēt izsolī par tiesībām veikt Rīgas Latviešu biedrības nama renovāciju un restaurāciju, izsolī par tiesībām sastādit, izgatavot un piegādāt informatīvu katalogu par Latvijas Republiku CD-ROM formātā un kataloga tipogrāfiski iespiesta kopsavilkuma versiju, izsolī par būvuzraudzības veikšanu Rīgas Latviešu biedrības namā un Latvijas Universitātē paredzētajiem renovācijas un restaurācijas darbiem un izsolī par tehnoloģisko risinājumu ERAB pilnvarnieku sanāksmes nodrošināšanai 2000.gada maijā. Sludinājumi par izsolēm un konkursiem tiek sagatavoti un publicēti ne vien oficiālajā laikrakstā *Latvijas Vēstnesis*, bet arī laikrakstos *Diena*, *Dienas Bizness* un citos.

Mārketingi • Mārketinga pasākumus varētu iedalīt divās daļās – vieni attiecas uz *Biroju* un otri tiek izstrādāti un realizēti sakarā ar *Biroja* vaditajiem projektiem.

Biroja darbinieki ir izstrādājuši ERAB pilnvarnieku sanāksmes Rīgā mārketinga un sponsorēšanas programmu. Tieks veikta tirgus situācijas izpēte un tiek plānots organizēt starptautisku izstādi Biznesa foruma ietvaros. Vienlaicīgi rit darbs pie Baltijas valstu investīciju konferences ERAB pilnvarnieku sanāksmes ieskaņā.

Konferences, izstādes un semināri • Lai popularizētu gaidāmo pasākumu un informētu arī par *Biroja* darbības virzieniem, un meklētu potenciālos sadarbības partnerus, *Birojs* ir aktīvi piedalījies vairākās izstādēs – *Pilsēta '98*, izstādē starptautiskās konferences *Bankas un finanses Baltijā '98* ietvaros un Rīgas Fondu biržas atvērto durvju dienas izstādē. 1999.gada aprīlī *Birojs* izveidoja Latvijas stendu ERAB pilnvarnieku sanāksmei Londonā, kā arī organizēja ekspertu delegācijas pieredzes apmaiņas vizīti.

Sadarbība ar starptautiskām organizācijām • Lai nodrošinātu informācijas apriti, *Biroja* darbinieku ikdienas darbs saistīts ar ERAB un tās pārstāvniecību Rīgā, Latvijas vēstniecībām ārvalstis, kā arī ar Latvijas Attīstības aģentūru un tās pārstāvniecību Londonā.

Biroja darbinieku līdzdalība starptautiskās finansu un banku konferencēs un semināros ir sekmējusi arī sadarbību ar starptautiskām organizācijām un šo organizāciju atbalstu sanāksmes organizēšanai Rīgā.

Pārraudzība – saskaņotas projekta virzības nodrošinājums • Lai uzraudzītu Latvijas Republikas valdības un ERAB Vienošanās memorandā noteikto Latvijas pusēs saistību izpildi, 1998.gada jūlijā tika izveidota ERAB sanāksmes organizēšanas uzraudzības komiteja, kuru vada īpašu uzdevumu ministrs sadarbībā ar starptautiskām finansu organizācijām Roberts Zile. Tajā pārstāvētas ministrijas valsts sekretāru personā, Rīgas Dome, starptautiskā līdosta un citas institūcijas, kas jauj nodrošināt projekta sekmīgu virzību neatkarīgi no politiskās situācijas ietekmes. Apzinoties pasākuma nozīmi un svarīgumu, ERAB pilnvarnieku sanāksmes organizēšanā iesaistīti ne vien *Biroja* darbinieki, bet arī eksperti, kuru zināšanas un ieteikumi tiek izmantoti dažādu izsoju un konkursu rezultātā saņemto piedāvājumu izvērtēšanā.

ERAB sanāksme un tās norises vietas • Projekts ietver ERAB pilnvarnieku sanāksmes, t. sk. Biznesa foruma organizēšanu un tas ir saistīts ar daudzveidigu un plašu darbības spektru. Minētās sanāksmes ietvaros Latviju apmeklēs ap 3500 viesu, arī 60 valstu finansu ministri, nacionālo banku vadītāji, starptautisko organizāciju vadītāji, uzņēmēji, banku pārstāvji un žurnālisti. *Biroja* darbinieki atbild par to ēku, kurās notiks gan oficiālie, gan neoficiālie pasākumi, sagatavošanu, par transportu, drošību, ēdināšanu, viesu uzņemšanu, tehnisko u.c. pakalpojumu nodrošinājumu, kultūras programmas, kataloga *Latvija* un CD-ROM, mūzikas CD izveidi.

2000.gada 20. – 22.maijā ERAB pilnvarnieku sanāksme notiks šādās vietās:

Rīgas Kongresu namā notiks pilnvarnieku sanāksmes plenārsēdes. Te atradīsies dalībvalstu delegāciju biroji, ERAB darbinieku biroji un arī sanāksmes preses centrs.

Rīgas Latviešu biedrības namā un Latvijas Universitātē notiks sanāksmes Biznesa forums, kas ietver ziņojumus par stāvokli dalībvalstis un ERAB organizētos seminārus par dažādām tēmām.

Rīgas Fondu biržā notiks sanāksmes dalībnieku un viesu reģistrācija.

Īpaša programma tiek izstrādāta sanāksmes dalībnieku dzīvesbiedriem. Sanāksmes laikā paredzēti koncerti un pieņemšanas, kas notiks Latvijas Nacionālajā operā, Mazajā Ģildē, izstāžu zālē *Arsenāls* un citur.

Finansu pārskats un statistika

Saturs

Paziņojums par valdes atbildību	32
Revidenta ziņojums	33
Finansu pārskats	
Pārskats par ieņēmumiem un izdevumiem	34
Bilance	35
Naudas plūsmas pārskats	36
Pašu kapitāla izmaiņas	36
Finansu pārskatu pielikumi	37

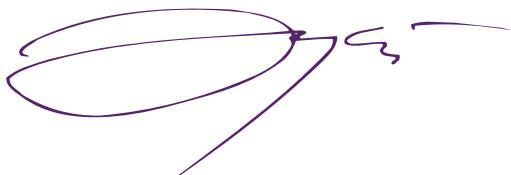
Paziņojums par valdes atbildību

Valde ir atbildīga par finansu pārskatu sagatavošanu, pamatojoties uz PA sākotnējo grāmatvedības uzskaiti par katra pārskata gadu. Tiem patiesi jāatspogujo Latvijas Privatizācijas aģentūras finansiālais stāvoklis pārskata gada beigās un attiecīgā perioda peļņa vai zaudējumi.

Valde apstiprina, ka 1998.gada finansu pārskatu (no 8. līdz 21. lpp.)* sagatavošanā tika konsekventi izmantotas atbilstošas grāmatvedības uzskaites metodes, kā arī tika izdarīti piesardzīgi vērtējumi un prognozes. Tāpat valde apstiprina, ka tika ievēroti atbilstoši statautiskie grāmatvedības standarti un finansu pārskati sagatavoti, pamatojoties uz darbības turpināšanas koncepciju.

Valde ir atbildīga par atbilstošu grāmatvedības uzskaiti un pasākumu veikšanu, lai saglabātu Latvijas Privatizācijas aģentūras līdzekļus, atklātu un novērstu krāpšanu un citas neatbilstības.

valdes vārdā

Jānis Naglis,
valdes priekšsēdētājs, ģenerāldirektors

1999.gada 20. maijā

* Šajā izdevumā no 34. līdz 48. lpp.

PricewaterhouseCoopers SIA
Kr. Valdemāra iela 19
Riga LV 1010
Latvija
Telephone +371 709 4400
Facsimile +371 783 0055

Revidentu ziņojums

BO VAS Privatizācijas aģentūra akcionāriem

Mēs esam veikuši klātpievienoto BO VAS *Privatizācijas aģentūra* 1998.gada finansu pārskatu no 8. līdz 21.* lappusei reviziju. Kā norādīts 6.** lappusē par šiem finansu pārskatiem ir atbildīga Uzņēmuma vadiba. Mēs esam atbildīgi par atzinuma sniegšanu par šiem finansu pārskatiem, pamatojoties uz mūsu veikto reviziju.

Mēs veicām revīziju atbilstoši Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāizplāno un jāveic revīzija ar mērķi iegūt pietiekamu pārliecību, ka finansu pārskati nesatur būtiskas kļūdas. Revīzija ietver finansu pārskatos norādīto summu un paskaidrojumu apliecinotās dokumentācijas pārbaudi uz izlases pamata. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un nozīmīgu Uzņēmuma vadības izdarīto pieņēmumu, kā arī kopējo finansu pārskatu izklāsta formas izvērtējumu. Mēs uzskatām, ka mūsu veiktā revīzija dod pietiekošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Mūsuprāt, minētie finansu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Uzņēmuma finansiālo stāvokli 1998.gada 31. decembrī, tā darbibas rezultātiem un naudas plūsmu pārskata gada laikā saskaņā ar Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

PricewaterhouseCoopers SIA

1999.gada 21.maijā

* Šajā izdevumā no 34. līdz 48. lpp.

** Šajā izdevumā 32. lpp.

Pārskats par ienēmumiem un izdevumiem 1998.gadā

	Pielikums	1998 Ls	1997 Ls
Ienēmumi			
Ienēmumi no privatizācijas	3	4,680,922	8,475,029
Citi ienēmumi		411,710	247,001
Pārskata gada zaudējumu segšana no iepriekšējo gadu ienēmumiem		1,546,828	1,072,753
		6,639,460	9,794,783
Izdevumi			
Apakšuzņēmēju izdevumi	4	2,788,237	5,885,627
Algas un sociālais nodoklis		1,747,415	1,682,988
Sakaru izdevumi		583,174	887,602
Pamatlīdzekļu nolietojums un amortizācija		374,408	289,229
Datortehnikas uzturēšanas izdevumi		365,082	108,375
Telpu un ēkas uzturēšanas izdevumi		223,109	321,535
Darbinieku apmācību izdevumi		117,418	97,776
Inventārs un kancelejas preces		77,510	79,406
Uzkrājums atvajinājumiem		75,584	-
Komandējumu izdevumi		72,077	62,980
Īpašuma un zemes nodokļi		57,750	70,210
Autotransporta uzturēšanas izdevumi		52,012	50,465
Reprezentācijas izdevumi		31,906	32,129
Ārzemju speciālistu izdevumi		25,411	44,199
Zaudējumi no valūtas kursa svārstībām		13,663	89,144
leguldījumi vērtības norakstīšanai		8,038	4,054
Citi izdevumi		26,666	89,064
		6,639,460	9,794,783
Gada rezultāts			
		-	-

Pielikumi no 11. līdz 21. lappusei ir neatņemama finansu pārskatu sastāvdaļa.*

* Šajā izdevumā no 37. līdz 48. lpp.

Bilances uz 1998.gada 31. Decembri

	Pielikums	1998 Ls	1997 Ls
Aktīvs			
Nemateriālie ieguldījumi	5	288,760	303,627
Pamatlīdzekļi	6	2,643,188	2,794,901
Ilgtermiņa ieguldījumi	7	566,374	572,433
Debitoru parādi par privatizāciju	8	35,368,155	55,269,327
Citi debitoru parādi un aktīvi	9	5,074,338	7,819,284
Naudas līdzekļi		890,697	5,946,780
Kopā aktīvi		44,831,512	72,706,352

Pasīvs, kapitāls un rezerves

Saistības pret Valsts īpašuma un pašvaldību privatizācijas fondiem	10	37,403,539	54,224,015
Citas kreditoru saistības	11	3,542,339	13,025,865
Atliktais iepēmums	3	2,095,056	3,641,884
Citi atlīktie ienākumi	12	25,578	49,588
Kopā pasīvi		43,066,512	70,941,352
Pamatkapitāls	13	1,765,000	1,765,000
Kopā pasīvi, kapitāls un rezerves		44,831,512	72,706,352

Pielikumi no 11. līdz 21. lappusei ir neatņemama finansu pārskatu sastāvdaļa.*

Finansu pārskatu no 8. līdz 21. lappusei akceptēja valdes sēdē 1999.gada 20.maijā un padomes
sēdē 1999.gada 21. maijā, un to vārdā parakstīja:

Ingrīda Ūdre,
padomes priekšsēdētāja

J. Naglis,
valdes priekšsēdētājs,
ģenerāldirektors

* Šajā izdevumā no 37. līdz 48. lpp.

Naudas plūsmas pārskats 1998.gadā

	Pielikums 14	1998 Ls (4,841,244)	1997 Ls 5,966,568
Neto naudas plūsma no pamatdarbības			
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem			
No nemateriālo pamatlīdzekļu iegādes		(61,471)	(180,361)
No materiālo pamatlīdzekļu iegādes		(151,388)	(284,315)
No ieguldījumu iegādes		(1,980)	(500,000)
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem		(214,839)	(964,676)
Neto naudas un tās ekvivalentu palielinājums/(samazinājums)	(5,056,083)	5,001,892	
Naudas līdzekļi pārskata gada sākumā	5,946,780	944,888	
Naudas līdzekļi pārskata gada beigās	890,697	5,946,780	

Piezīmes no 11. līdz 21. lappusei ir neatņemama finansu pārskatu sastāvdaļa.*

Pašu kapitāla izmaiņas

	Pielikums	Pamatkapitāls Ls
1996.gada 31.decembrī		350,000
Akciju kapitāla palielinājums (skatīt 6. pielikumu)		1,415,000
1997.gada 31.decembrī		1,765,000
1998.gada 31.decembrī	13	1,765,000

Piezīmes no 11. līdz 21. lappusei ir neatņemama finansu pārskatu sastāvdaļa.*

* Šajā izdevumā no 37. līdz 48. lpp.

Pārskata pielikumi 1998.gads

1. Dibināšana un pamatdarbības veidi

Latvijas Privatizācijas aģentūra (tālāk tekstā – Aģentūra) tika dibināta 1994.gada 22.aprīli kā bezpeļņas valsts akciju sabiedrība. Aģentūra darbojas Ministru kabineta vārdā saskaņā ar likumiem "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju", "Par bezpeļņas organizācijām", "Par akciju sabiedrībām".

Aģentūras darbības veids ir valsts īpašuma objektu privatizācijas nodrošināšana saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju".

Aģentūra ir atbildīga par privatizācijas rezultātā gūto naudas līdzekļu iekāsēšanu un sadališanu starp valsti un pašvaldībām. leprieķ minētā atbildība tiek atspoguļota šajos finansu pārskatos. Valsts saglabā savas īpašuma tiesības uz valsts īpašuma objektu līdz brīdim, kad īpašuma tiesības tiek formāli nodotas trešajai personai, kas iegādājas objektu.

2. Grāmatvedības un uzskaites metodes

Finansu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar darbības turpināšanas principu un sākotnējo izmaksu grāmatvedības metodi, un Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

Tālāk dotas finansu pārskatu sagatavošanā izmantotās grāmatvedības un novērtēšanas metodes.

(a) Ienākumi un izdevumi

Katra atsevišķa privatizācijas projekta ienākumus un izdevumus sagrupē, jo tie pēc būtības ir vienādi un tie tiek uzskatīti par vienota projekta sastāvdaļu, saskaņā ar kuru Ministru kabineta vārdā tiek privatizēti valsts uzņēmumi.

Privatizācijas projekta sākuma stadijā Ministru kabinets apstiprina lēmumu privatizēt valsts īpašumu, un kopējā noteiktā samaksa tiek uzskaitīta kā nākamo periodu ieņēmumi. Par privatizācijas projekta vadīšanu saņemamā kopējā samaksa tiek aprēķināta saskaņā ar Ministru kabineta 1994.gada 17.maijā izdotiem noteikumiem "Par Privatizācijas aģentūras finansēšanas kārtību" un 1997.gada 21.janvāra noteikumiem Nr. 48 "Kārtība, kādā tiek finansēta Privatizācijas aģentūra un veikti norēķini ar privatizācijas fondiem un valsts budžetu". Peļņas un zaudējumu aprēķinā nākamo periodu ieņēmumi tiek samazināti par izdevumu summu, jo, nemot vērā projekta specifiku, nav iespējams precīzi prognozēt gada beigās sasniegto projekta stadiju un vispārējos rezultātus.

(b) Soda naudas

Aprēķinātās soda naudas par privatizācijas līgumu saistību nepildišanu tiek ieskaitītas ieņēmumos tikai pēc saņemšanas.

(c) Dotācijas

LPA izsniegtās dotācijas speciālo konsultāciju izdevumu segšanai tiek uzskaitītas kā nākamo periodu ienākumi, kas ir kreditēti peļņas un zaudējumu aprēķinā brīdi, kad tiek segti speciālo konsultāciju izdevumi.

(d) Ārvalstu valūtas

Ārvalstu valūtas operācijas tiek uzskaitītas ieņēmumos un izdevumos pēc oficiālā valūtas maiņas kurga darījuma dienā. Valūtas maiņas rezultātā gūtā peļņa un zaudējumi tiek atspoguļoti ieņēmumos un izdevumos.

Naudas līdzekļi un saistības ārvalstu valūtās tiek pārvērstī latos pēc oficiālā valūtas maiņas kurga bilances sastādišanas datumā. Ārvalstu valūtas kursu svārstību rezultātā gūtā peļņa vai zaudējumi tiek atspoguļoti attiecīgā perioda ieņēmumos un izdevumos. Bilances sastādišanas datumā izmantoti sekojoši oficiāli valūtas maiņas kursi:

1998.gada 31.decembri Ls 1.00 = USD 1.757

1997.gada 31.decembri Ls 1.00 = USD 1.695

(e) Nodokļi

Uzņēmums ir bezpeļņas organizācija, kuram nav jāmaksā uzņēmumu ienākuma nodoklis.

(f) Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir grāmatoti pēc to iegādes vērtības, atskaitot nolietojumu. Nolietojums reķināts pēc lineārās metodes, pēc kuras tiek norakstītas aktīvu izmaksas, pamatojoties uz nemateriālo ieguldījumu lietderīgās kalpošanas laiku, sākot ar nākamo mēnesi pēc to ekspluatācijas uzsākšanas. Ikgadējā nolietojuma likme ir 20%.

(g) Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi novērtēti pēc to iegādes vai pārvērtētās vērtības, atskaitot nolietojumu. Nolietojums reķināts pēc lineārās metodes, pēc kuras tiek norakstītas aktīvu izmaksas, pamatojoties uz pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas laiku, sākot ar nākamo mēnesi pēc to ekspluatācijas uzsākšanas, lietojot sekojošas nolietojuma likmes:

	%
Ēkas	5
Transporta līdzekļi	20
Pārējie aktīvi	10-20

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu pārdošanas ir iegrāmatoti pārskata gada peļņas un zaudējumu aprēķinā.

Visas ar pamatlīdzekļu uzturēšanu un remontu saistītās izmaksas ir iekļautas peļņas un zaudējumu aprēķinā.

(h) leguldījumi

leguldījumi meitas un saistīto uzņēmumu pamatkapitālos tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes. Pēc pašu kapitāla metodes leguldījumi sākotnēji ir iegrāmatoti to iegādes vērtībā un bilances vērtība tiek paaugstināta vai samazināta par Aģentūras daļu no uzņēmuma peļņas vai zaudējumiem kopš leguldījuma iegādes briža, to attiecīgi atspoguļojot arī LPA peļņas un zaudējumu aprēķinā.

leguldījumi meitas uzņēmumos netiek konsolidēti, jo PA nav tiesību kontrolēt to finansu vai darbības politiku.

Pārējie leguldījumi tiek atspoguļoti to iegādes vērtībā, atskaitot uzkrājumus, kuri tiek veidoti tikai, ja pēc Vadības domām, notiek vērtības samazināšanās, kura netiek uzskatīta par īslaicīgu. Ja notiek šāda vērtības samazināšanās, tā tiek atspoguļota kā peļņa vai zaudējumi periodā, kurā tā tiek konstatēta.

(i) Saistības pret privatizācijas fondiem

Pie saistībām pret Valsts īpašuma privatizācijas fondu un pašvaldībām tiek norādīts kopējais neapmaksātais valsts īpašums bilances slēgšanas datumā, kas veidojas no līdzdalības šobrīd ištenotajos privatizācijas projektos. Kopējo apjomu, kas tiks saņemts un izmaksāts, var izmainīt Ministru kabineta lēmums, izmaiņas valsts īpašuma objektu cenās un izmaiņas attiecībā starp naudas līdzekļiem un privatizācijas sertifikātiem, par kuriem tiks pirkti valsts īpašuma objekti, kā arī privatizācijas ligumu laušana.

Valsts fonda un pašvaldību projektu privatizācijas rezultātā iegūto naudas līdzekļu īpatsvars tiek aprēķināts saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem "Kārtība, kādā tiek finansēta Privatizācijas aģentūra un veikti norēķini ar privatizācijas fondiem un valsts budžetu". Šis summas tiek izmaksātas valstij un pašvaldībām pēc attiecīgā privatizācijas projekta noslēgšanās.

(j) Finansu līdzekļi un saistības

Aģentūras finansu līdzekļi un saistības sastāv no naudas līdzekļiem bankā un kasē, debitoriem un kreditoriem. Patiesā vērtība norāda, kā var tikt mainiti līdzekļi un nokārtotas saistības, pamatojoties uz savstarpejās neatkarības principu. Ja pēc vadības domām patiesās vērtības būtiski atšķiras no gada pārskatos uzrādītajām vērtībām, patiesās vērtības tiek atspoguļotas finansu pārskatu piezīmēs.

(k) Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē un bankas kontu atlikumiem ar atlikušo atmaksas termiņu mazāku kā 90 dienas.

Naudas plūsmas pārskats ir sastādīts, izmantojot netiešo metodi.

(l) Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, ja Uzņēmumam ir juridiskas vai cita veida pamatotas saistības, kurus radušās pagātnes notikumu rezultātā un pastāv iespēja, ka būs nepieciešami papildus līdzekļi saistību izpildei, un šīs saistības var tikt ticami aplēstas un novērtētas.

(m) Salīdzinoša informācija

1997.gada salīdzinošie rādītāji nepieciešamības gadījumā ir koriģēti, lai atbilstu 1998.gadā izmantojamiem uzskaites principiem.

Salīdzinošie rādītāji ir koriģēti, lai tie atbilstu sekojošu grozīto vai jauno Starptautisko Grāmatvedības Standartu prasībām:

SGS 1 – Finansu pārskatu sagatavošana

SGS 36 – Aktīvu vērtības samazināšanās

SGS 37 – Uzkrājumi, paredzamās saistības un paredzamie aktīvi

SGS 38 – Nemateriālie aktīvi

3. Ienākumi no privatizācijas

	1998 Ls	1997 Ls
Nākamo periodu iepēmumi 1.janvārī	3,641,884	4,714,637
Jauno uzsākto projektu kopējie normatīvie atskaitijumi:		
Privatizācija	(135,476)	2,663,125
Izsole	2,269,817	2,649,421
Denacionalizācija	3,041	297,920
Likvidācija	17,100	43,589
Valsts uzņēmuma pārveidošana par privātuzņēmumu	(16,000)	60,000
Nekustamā īpašuma pārdošana	480,069	185,647
Privatizējamo uzņēmumu apsardze	35,074	88,758
Līgumu kontrole	1,118,117	376,775
Nodokļu parādu kapitalizācija	616,235	1,201,547
Apdrošināšanas pakalpojumi	23,678	132,676
Arhīva pakalpojumi	(41,970)	775,571
Privatizējamo objektu debitoru un kreditoru saistību segšana	(3,945)	-
Ieņēmumi 5% no speckvotu izsoles	315,181	-
Objektu atpakaļpirkuma izdevumi	1	-
Pārskata gada iepēmumi pārskata un turpmāko gadu izdevumu segšanai	4,680,922	8,475,029
Nākamo periodu iepēmumi ieskaitīti pārskata gada izdevumu segšanai	(1,546,828)	(1,072,753)
Nākamo periodu iepēmumi 31.decembrī	2,095,056	3,641,884

Normatīvie atskaitijumi tiek aprēķināti notikumu, kas atbilst normatīvo atskaitijumu aprēķināšanas kārtībai, brīdi, leprieķš atzītie iepēmumi gada laikā var tik samazināti, ja tiek iegūta papildus informācija, kas nepieciešama normatīvo atskaitijumu aprēķināšanai.

4. Ar apakšuzņēmējiem saistītie izdevumi

	1998 Ls	1997 Ls
Novērtēšana	298,775	851,354
Juridiskie pakalpojumi	877,208	1,038,555
Arhiva pakalpojumi	40,833	775,571
Izsoju organizēšanas izdevumi	456,727	720,111
Revizijas pakalpojumi privatizējamos objektos	142,830	206,114
Publiskā piedāvājuma pakalpojumi	182,096	590,638
Privatizējamo uzņēmumu apsardze	33,017	88,759
Unibankas akciju kotēšanas ārvalstu biržā izmaksas	-	1,181,241
Zemes sagatavošana privatizācijai	537,280	207,371
Dzīvojamā māju sagatavošana privatizācijai	142,261	-
Citi	77,210	225,913
	2,788,237	5,885,627

5. Nemateriālie ieguldījumi

	Programmatūra Ls
Sākotnējā vērtība	31.12.97. 361,189
	legādāts 61,471
	31.12.98. 422,660
Nolietojums	31.12.97. 57,562
Aprēķināts par gadu	76,338
	31.12.98. 133,900
Atlikusi bilances vērtība	31.12.98. 288,760
	31.12.97. 303,627

6. Pamatlīdzekļi

	Ēkas un zeme Ls	Transports Ls	Citi aktivi Ls	Kopā Ls
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība				
31.12.97.	2,172,102	194,421	853,797	3,220,320
legādāts	-	654	150,733	151,387
Izslēgts	-	-	(15,886)	(15,886)
31.12.98.	2,172,102	195,075	988,644	3,355,821
Nolietojums				
31.12.97.	99,469	53,445	272,505	425,419
Aprēķināts par gadu	105,855	38,496	153,718	298,069
Par izslēgtiem	-	-	(10,855)	(10,855)
31.12.98.	205,324	91,941	415,368	712,633
Atlikusī bilances vērtība				
31.12.98.	1,966,778	103,134	573,276	2,643,188
31.12.97.	2,072,633	140,976	581,292	2,794,901

1997.gada 26.novembrī Latvijas Privatizācijas aģentūras administratīvo ēku Kr. Valdemāra ielā 31 novērtēja neatkarīgi profesionāli vērtētāji Ls 2,117,000 tirgus vērtibā. Vērtības palielinājums Ls 1,415,000 tika ieguldīts pamatkapitālā (skatit pašu kapitāla kustības tabulu).

7. Ilgtermiņa ieguldījumi

Ilgtermiņa ieguldījumi	Reģistrācijas vieta	Kapitāla līdzdaļa (%)	Nodarbošanās	1998	1997
<i>Citi ieguldījumi:</i>					
SIA <i>Latvijas Tehnoloģiskais parks</i>	Latvija	8	Vērtspapīri	1,897	1,000
<i>Ieguldījumi saistītos uzņēmumos:</i>					
SIA <i>Birojs-2000</i>	Latvija	99	Mediju attiecibu veidošana, konsultēšana	1,860	-
Latvijas Centrālais depozitārijs	Latvija	18.9	Investīcijas	31,265	54,104
<i>Bezpeļņas organizācija SIA</i>					
<i>Latvijas Starptautiskā šķīrējtiesa</i>	Latvija	99	Arbitrāža	19,830	16,496
SIA <i>MSB</i>	Latvija	99.9	Ar uzņēmumu likvidāciju saistīti jautājumi	511,522	500,833
				566,374	572,433

Investiciju veids minētajās institūcijās un uzņēmumos nedod tiesības PA kontrolēt šis institūcijas un uzņēmumus, kā arī ietekmēt šo institūciju un uzņēmumu finansu un darbības politiku, lai tādējādi PA gūtu labumu no sava ieguldījuma. Tāpēc Aģentūras ieguldījumi nav konsolidēti. Ieguldījumi ir novērtēti, izmantojot pašu kapitāla daļas metodi.

1996.gadā Aģentūra izveidoja bezpeļņas organizāciju *Latvijas Starptautiskā Šķirējtiesa*, lai tā darboties kā strīdu izskatīšanas institūcija ar privatizāciju saistītos procesos.

Aģentūra ir veikusi ieguldījumu bezpeļņas organizācijas akciju sabiedrības "Latvijas Centrālais depozitārijs" pamatkapitālā ar mērķi sekmēt privatizācijas norisi un vērtspapīru tirgus attīstību.

Kopā ar Latvijas Attīstības aģentūru Privatizācijas aģentūra izveidoja SIA MSB. Uzņēmuma darbība ir saistīta ar likvidējamo uzņēmumu kontroli. Aģentūras sākotnējais ieguldījums SIA MSB 1997.gadā bija Ls 500,000.

1998.gada laikā Privatizācijas aģentūra un SIA MSB nodibināja uzņēmumu SIA "Birojs 2000", kura galvenais darbības mērķis ir Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pilnvarnieku gada sanāksmes Rīgā 2000.gada maijā organizēšana, kā arī mediju attiecību veidošana, konultēšana komercdarbībā, reklāma. Privatizācijas aģentūras ieguldījums šajā uzņēmumā ir Ls 1,980, kas atbilst 99% no tā pamatkapitāla. Šis ieguldījums ir novērtēts atbilstoši Privatizācijas aģentūras daļai uzņēmuma pašu kapitālā, kas 1998.gada 31.decembrī bija Ls 1,860 saskaņā ar "Birojs 2000" iesniegto gada pārskatu.

8. Debitoru parādi par privatizāciju

	1998 Ls	1997 Ls
Debitoru parādi par privatizāciju saskaņā ar noslēgtajiem pirkuma ligumiem saņemami pēc vairāk kā viena gada	25,839,971	35,883,177
Debitoru parādi par privatizāciju saskaņā ar noslēgtajiem pirkuma ligumiem saņemami pirms mazāk kā viena gada	9,528,184	19,386,150
	35,368,155	55,269,327

Debitoru parādi par privatizāciju pēc uz 1998.gada 31.decembri noslēgtajiem pirkuma ligumiem ietver parādus Ls 5,119,384 apmērā, kam būtu jābūt nomaksātiem. Šiem parādiem nav veidoti vērtību samazinoši uzkrājumi. Ja pircēji neatmaksās paredzēto parādu, pirkuma līgumi tiks atcelti un saistības pret Valsts īpašuma privatizācijas fondu (VPIF) un pašvaldībām (10. pielikums) tiks samazinātas par nesamaksātajām summām.

1998.gadā debitoru parādi saskaņā ar noslēgtajiem pirkuma ligumiem saņemami gada laikā tika samazināti par pirms termiņa saņemtajām summām jeb Ls 12,949,447 (1997: Ls 1,040,724). 1997.gadā pirms termiņa saņemtās summas tika atspoguļotas postenī "citas saistības". Finansu pārskatos ir veikta korekcija 1997.gada salīdzinošos rādītājos un debitoru parādi par privatizāciju, kā arī citas saistības ir attiecīgi samazinātas par Ls 1,040,724.

Tika veikta arī 1997.gada debitoru salīdzinošo rādītāju korekcija par Ls 5,534,823, lai atspoguļotu summas, ko PA avansā samaksājusi VīPF, kā minēts 10. pielikumā.

9. Citi debitoru parādi un aktīvi

	1998. (Ls)	1997. (Ls)
Prasības par saistībām, kas uzņēmumiem apmaksātas maksātnespējas procesā (sk. piez. (a))	2,419,640	-
Prasības pret privatizācijas subjektiem par Pasaules Bankas aizdevumu sapemami vairāk kā pēc viena gada	482,132	-
Prasības pret privatizācijas subjektiem par Pasaules Bankas aizdevumu sapemamas gada laikā	760,602	2,061,257
Pārjaunojuma saistības	122,169	-
Sapemamās maksas par pakalpojumiem	975,723	740,828
A/s <i>Latvijas Krājbanka</i> kreditportfelis (sk. piez. (b))	-	4,410,156
Kvotu akcijas (sk. piez. (b))	278,577	576,762
Citi debitori un citi aktīvi	35,495	30,281
	5,074,338	7,819,284

(a) Izdevumi, kas tiek apmaksāti maksātnespējīgo uzņēmumu vārdā

Saskaņā ar Ministru kabineta 1998.gada 27.janvāra noteikumiem Nr. 34 Latvijas Privatizācijas aģentūrai ir jāsedz to maksātnespējīgo uzņēmumu noteikti izdevumi, kuros Aģentūra darbojas kā administrators valsts uzdevumā. Aģentūras apmaksātie izdevumi veido prasības pret maksātnespējīgo uzņēmumu aktīviem, kas ir iekļautas postenī "Pārējie debitoru parādi". Tā kā šo prasību atgūšanas iespēja ir apšaubāma, Ministru kabineta noteikumi paredz noteiktu privatizējamo uzņēmumu akciju piešķiršanu Aģentūrai. Ieņēmumi no šo akciju pārdošanas jāizmanto, lai segtu Aģentūras prasības. Aģentūras vadība uzskata, ka prognozētie ienākumi no minēto akciju pārdošanas, kas piešķirtas Aģentūrai līdz šo finansu pārskatu parakstišanas datumam, ir pietiekami lieli un noteikti, lai segtu pamatprasību Ls 2,419,640 apmērā 1998.gada 31.decembrī, tādēļ šai prasībai nav izveidoti uzkrājumi.

(b) *Latvijas Krājbanka*

1997.gada 13. februāri Privatizācijas aģentūra izdeva garantiju a/s "Latvijas Krājbanka" (Banka) par Ls 4,499,100 attiecibā uz Bankas 1996.gada 31.decembra bilancē iekļautiem aizdevumiem. Garantiju apstiprināja ekonomikas ministrs, un tā stājās spēkā 1997.gada 1.novembri.

Garantijai stājoties spēkā, Aģentūra savā bilancē iekļāva saistību pret Banku par Ls 4,499,100 un apmaiņā pret to pārņēma sliktu un šaubīgu parādniku kreditportfeli, kuri tika iekļauti Aģentūras debitoros to nominālvērtibā. 1997.gada beigās Banka samazināja savu prasību pret Aģentūru par Ls 88,944, kas attiecas uz kreditiem, kurus Banka atguvusi garantijas darbības laikā. Rezultātā Aģentūras saistība pret Banku un attiecīgi kreditportfela vērtība 1997.gada 31.decembrī bija Ls 4,410,156.

Lai Aģentūra varētu segt izsniegto izveidoto saistību ņemot vērā kreditportfeli ietvertos sliktos un šaubīgos parādus, atbilstoši 1997.gada 30. oktobrī ar Privatizācijas aģentūras valdes lēmu-mu Nr. 204/2644 apstiprinātajiem "Akciju sabiedribai "Latvijas Krājbanka" iedalīto speciālo kvotu akciju privatizācijas noteikumiem" atsevišķos uzņēmumos tika izdalītas akciju kvotas. Ienākumi no šo akciju kvoti realizācijas tika daļēji izmantoti minētās garantijas segšanai.

1998.gadā Aģentūra pārdeva "Grindeks" un "Ventspils nafta" akcijas kopā ar no a/s *Latvijas Krājbankas* pārņemto sliktu un šaubīgu parādniku kreditportfeli, kā arī Rīgas Paraugtipogrāfijas akcijas par summu Ls 5,133,966 un nokārtoja saistības pret *Latvijas Krājbanku*.

1998.gada novembrī pēc visu attiecīgo izmaksu atskaitīšanas Aģentūra pārskaitīja Valsts kasei Ls 960,725 valsts parāda pamatsummas dzēšanai.

1998.gada oktobrī, saskaņā ar a/s *Latvijas Krājbanka* iedalito speciālo kvotu akciju privatizācijas noteikumiem Aģentūra papildus iegādājās 1 499 690 a/s *Latvijas gāze*, a/s *Latvijas balzāms*, a/s *Viesnīca "Latvija"* akcijas.

1998.gada 31.decembri Privatizācijas aģentūras vērtspapīru kontos atradās sekojošs akciju skaits:

	Akciju skaits 1998	legādes vērtiba 1998 (Ls)	legādes vērtiba 1997(Ls)
a/s <i>Grindeks</i>	371,573	46,208	47,772
a/s <i>Latvijas gāze</i>	720,000	99,665	-
a/s <i>Latvijas balzāms</i>	579,690	80,206	-
a/s <i>Viesnīca "Latvija"</i>	200,000	24,871	-
a/s <i>Kvadraprint (Paraugtipogrāfija)</i>	200,000	27,627	24,871
a/s <i>Ventspils nafta</i>	-	-	504,119
Kopā	2,071,263	278,577	576,762

Ienākumi, no kuriem atskaitīti normatīvie atskaitījumi, no šo akciju pārdošanas ir atmaksājami valstij a/s *Latvijas Krājbanka* rehabilitācijas programmas ietvaros.

10. Saistības pret privatizācijas fondiem

	1998 Ls	1997 Ls
Saistības pret Valsts īpašuma privatizācijas fondu	25,520,014	42,384,024
Saistības pret pašvaldībām	9,364,288	8,486,562
Saistības par nodokļu kapitalizāciju	2,519,237	3,353,429
	37,403,539	54,224,015

Atmaksāšanas termiņi:

Viena gada laikā	11,563,567	20,358,811
Pēc gada un vēlāk	25,839,972	33,865,204
	37,403,539	54,224,015

Saistības pret Valsts īpašuma privatizācijas fondu tika samazinātas par Aģentūras avansā samaksātajām summām jeb Ls 13,649,060 1998.gada 31.decembri (1997: Ls 5,534,823). 1997.gadā avansā samaksātās summas iepriekš tika atspoguļotas kā debitoru parādi (skat. 8. pielikumu). 1998.gada finansu pārskatos ir veikta salidzinošo rādītāju korekcija par 1997.gadu un kopējie debitoru parādi un saistības pret Valsts īpašuma privatizācijas fondu ir attiecīgi samazināti par Ls 5,534,823.

Saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumiem Nr. 117, 186, 185, 597 Aģentūra ir samazinājusi savu saistību pret Valsts īpašuma privatizācijas fondu par Ls 2,078,016, tā kā šī summa tika izlietota privatizējamo uzņēmumu saistību dzēšanai valsts uzdevumā. 1998.gadā Aģentūra sedza sekojošu uzņēmumu saistības: "Rīgas porcelāns", "Rīgas vagonu rūpnica", likvidējamā Latvijas – Vācijas kopuzņēmuma SIA "Redeks", kā arī SIA "airBaltic" pamatkapitāla palielināšanai. Šī summa nav iekļauta Pārskatā par ieņēmumiem un izdevumiem.

11. Citas kreditoru saistības

	1998 Ls	1997 Ls
Par izsolēm saņemto drošības naudu summa	356,895	4,487,558
Saistības attiecībā uz privatizēto objektu aizņēmumiem no Pasaules Bankas		
- maksājumi vairāk kā pēc gada	482,132	-
- maksājumi gada laikā	784,993	2,111,851
Saistības attiecībā uz atjaunotājām prasībām pret privatizējamajiem objektiem saskaņā ar Pasaules Bankas aizdevumu (sk. 9. pielikumu)	122,169	-
No likvidējamiem uzņēmumiem pārņemtās saistības	49,015	-
Maksātnespējas saistību segšanai līdzekļi no valsts kapitāla daļu pārdošanas	6,575	-
Nodokļu maksājumi	82,776	113,564
Algas	8,714	3,246
Uzkrājumi atvaijinājumiem	75,584	-
Saistība pret a/s "Latvijas Krājbanka" (skat. 9. pielikumu)	-	4,410,156
Saistība saskaņā ar rehabilitācijas programmu (skat. 9. pielikumu)	-	1,103,675
Citas saistības	482,771	795,815
Saistības pret SIA Aromabaltfarm (skat. 15. pielikumu)	1,090,715	-
	3,542,339	13,025,865

1998.gadā debitoru parādi saskaņā ar noslēgtajiem pirkuma līgumiem tika samazināti par pirms termiņa saņemtajām summām jeb Ls 12,949,447 (skat. 8. pielikumu). Pirms termiņa saņemtās summas iepriekš tika atspoguļotas kā kreditoru saistības. Salīdzinošo rādītāju korekcija par Ls 1,040,724 tika veikta arī 1997.gadā.

12. Citi atliktie ieņēmumi

	1998 Ls	1997 Ls
Valdibas dotācija	20,774	20,774
Pasaules Bankas dotācija konsultantu apmaksai	4,804	28,814
	25,578	49,588

13. Akciju kapitāls

Akciju kapitāls	1,765,000	1,765,000
-----------------	-----------	-----------

1997.gada 26.martā Ministru kabinets apstiprināja izmaiņas Aģentūras statūtos, nosakot reģistrēto un apmaksāto pamatkapitālu Ls 1,765,000, kā arī izmainot akciju nominālvērtību no Ls 50,000 uz Ls 1 par akciju.

Nekādas izmaiņas Aģentūras pamatkapitālā 1998.gada laikā nav notikušas.

14. Pārskata gada rezultātu salīdzinājums ar naudas plūsmu no pamatdarbības

	1998 Ls	1997 Ls
Pārskata gada rezultāti	-	-
Korekcijas:		
Nolietojumam	374,409	289,228
Nākamo periodu ienēmumiem	(1,546,828)	(1,072,753)
Pārējie nākamo periodu ienākumi	(24,010)	11,534
leguldījumu vērtības norakstīšana	8,038	4,054
Zaudējumi no pamatlīdzekļu norakstīšanas	5,031	29,434
	(1,183,360)	(738,503)
Izmaiņas apgrozāmā kapitālā:		
Krājumu samazinājums	-	1,424
Debitoru parādu (palielinājums), samazinājums	22,646,118	(50,940,616)
Saistību pret Valsts ipašuma privatizācijas fondu un pašvaldībām palielinājums (samazinājums)	(16,820,476)	49,267,941
Citu kreditoru saistību palielinājums (samazinājums)	(9,483,526)	8,376,322
Tirā naudas līdzekļu plūsma no pamatdarbības	(4,841,244)	5,966,568

15. Notikumi pēc bilances sastādīšanas dienas

1999.gada 18.janvāri SIA "Aromabaltfarm" iesniedza Latvijas Starptautiskajā šķirejtiesā prasības pieteikumu pret BO VAS "Privatizācijas aģentūra" par Rīgas farmaceitiskās fabrikas akciju paketes pirkuma un ķilas liguma atcelšanu, pamatojot to ar SIA "Aromabaltfarm" nespēju pildīt savas maksājumu saistības pret Aģentūru sakarā ar Krievijas finansu krīzi.

1999.gada 17.martā tiesa nosprieda – realizējot pušu gribu, ar 1999.gada 17.martu atceļt stāp SIA "Aromabaltfarm" un BO VAS "Privatizācijas aģentūra" 1997.gada 14.novembrī noslēgtos akciju pirkuma un ķilas ligumus. Uzdot Aģentūrai līdz 1999.gada 1.aprīlim atmaksāt SIA "Aromabaltfarm", saskaņā ar atcelto pirkuma ligumu, jau saņemtos līdzekļus Ls 1,090,715 apmērā.

Sakarā ar šo tiesas lēmumu 1998.gada pārskatā ir veikts pilnīgs uzkrājums vēl nesamaksātajām summām, kas saņemamas no SIA "Aromabaltfarm" uz 1998.gada 31.decembri, kā arī par to pašu summu – Ls 1,631,085 ir samazinātas saistības pret VīPF un pašvaldībām. Tāpat ir samazinātas saistības pret VīPF par summām, kas atmaksājas SIA "Aromabaltfarm", un attiecīgi palielinātas citas kreditoru saistības par Ls 1,090,715, kas ir SIA "Aromabaltfarm" atmaksājamā summa.

16. Ārpus bilances posteņi

Aģentūrai jāsagatavo atskaites un jākontrolē visi ar privatizācijas sertifikātiem veiktie maksājumi uzņēmumu privatizācijas gaitā. Divas Latvijas bankas – A/s "Latvijas Hipotēku un Zemes banka" un A/s "Latvijas Krājbanka" darbojas kā privatizācijas sertifikātu turētājas. Gada laikā uz šim bankām tika veikti sekjoši pārskaitījumi saskaņā ar publiskā piedāvājuma saistību vai pirkuma ligumu izpildi:

	Privatizācijas sertifikātu skaits	Nominālvērtība Ls
Noma ar izpirkuma tiesībām un pirkuma ligumi	913,781	25,585,868
Pārveidošana par statūtu sabiedribām	18,450,270	516,607,560
Zemes privatizācija	154,402	4,323,256
Gada laikā veiktie kopējie pārskaitījumi	19,518,453	546,516,684

17. Paredzamās saistības

- Saskaņā ar a/s "Latvijas Krājbanka" privatizācijas noteikumiem Privatizācijas aģentūrai jāiedala speciālas kvotu akcijas obligāciju dzēšanai a/s "Latvijas Krājbanka" rehabilitācijas programmas ietvaros. A/s "Latvijas Krājbanka" rehabilitācijas programmas ietvaros rezervēto akciju daudzums Privatizācijas aģentūras kontos uzrādīts 9. pielikumā.

- SIA "Lukoil Baltija R" 1998.gada 18.septembrī Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesā iesniegusi prasību pret VAS "Privatizācijas Aģentūra" par 1996.gada 16.novembri notikušās izsoles, kurā tika izsolīta valsts uzņēmuma "Latvijas Naftas" filiāle *Rīgas naftas bāze*, atzišanu par spēkā neesošu. SIA "Lukoil Baltija R" piedalījās izsolē un uzvarēja.

Pēc privatizācijas objekta privatizācijas nosacījumiem daļa no *Latvijas naftai* izsniegtā Pasaules Bankas kredīta ir jāatmaksā SIA "Lukoil Baltija R".

Kā sava prasījuma nodrošinājumu SIA "Lukoil Baltija R" ir lūdzis uz laiku līdz pilnīgai lietas izskatīšanai pēc būtības atbrīvot prasītāju no pienākuma veikt par labu atbildētājam vēl nesamaksātos Pasaules Bankas kredīta maksājumus. Ar Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 1998.gada 18. septembra lēmumu SIA "Lukoil Baltija R" pieteikums par prasbas nodrošinājumu tika apmierināts. Līdz ar to maksājumi Latvijas Privatizācijas aģentūrai, kura darbojas kā starpnieks parāda atmaksāšanā *Latvijas naftai*, ir tikuši apturēti.

Ja minētais tiesas process tiks izšķirts par labu SIA "Lukoil Baltija R", VAS "Privatizācijas aģentūra" var rasties saistības pret SIA "Lukoil Baltija R" Ls 524,797 apmērā.

Aģentūras vadība uzskata, ka SIA "Lukoil Baltija R" prasībai nav pietiekama juridiska pamatojuma un ka šī prasība tiesā netiks apmierināta. Līdz ar to Aģentūras gada pārskatā nav izveidots uzkrājums iespējamām saistībām, kas varētu rasties, ja tiesa apmierinātu SIA "Lukoil Baltija R" prasību, un SIA "Lukoil Baltija R" debitora parāds ir atspoguļots gada pārskatā pilnā apmērā.

Mūsu adrese:

Kr.Valdemāra iela 31,
LV 1887 Rīgā,
Tālrunis: +371 7332082
Fakss: +371 7830363
E-pasts: lpa@mail.bkc.lv
Interneta mājas lapas adrese;
<http://www.lpa.bkc.lv>

Privatizācijas aģentūras 1998.gada pārskats

